N°. 278. DINGSDAG 22 NOVEMBER. A°. 1859.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . *f* 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een

BIJBLAD.

BUITENLAND.

LONDEN den 19 November.

Naar verzekerd wordt, zal lord J. Russell, die met werkzaamheden aan het bureau van buitenlandsche zaken overladen en bovendien met het opstellen van een wetsontwerp op de parlementaire hervormingen druk bezig is, Engeland niet in het Congres kunnen vertegenwoordigen. Men noemt dus nu als zoodanig lord Clarendon of graaf Granville, maar behalve dat de laatstgenoemde door de ziekte zijner echtgenoot nog te Karlsbad wordt teruggehouden, heeft de eerstgenoemde eene meer uitgebreide ondervinding in de behandeling van buitenlandsche aangelegenheden en is daarenboven van een meer verzoenenden geest, weshalve men algemeen gelooft dat de keuze zich op hem zal vestigen. De taak van den Engelschen gevolmagtigde zal gewis zeer moeijelijk zijn, naardien op hem de dubbele taak rust om de billijke wenschen der Italiaansche bevolkingen te helpen bevredigen, en tevens het behoud van den Europeschen vrede te handhaven en de betrekkingen tusschen Engeland en Frankrijk op meer geruststellenden en duurzamen voet te vestigen.

— Terwijl de langdurige twist tusschen de werklieden welke in dienst der Londensche bouwmeesters waren en hunne meesters op den weg der vereffening is, zetten nu de bakkersknechts hunne beweging voort om vermindering van werkuren, althans van nachtwerk te verwerven. Dezer dagen verkreeg eene deputatie uit hun midden gehoor bij lord Shaftesbury, om diens medewerking in hun belang in te roepen. Zijn lordschap betuigde hun zijne belangstelling in de zaak, doch vermaande hen tevens zich niet tot het staken van hun werk te laten verleiden, daar zulks niet anders dan in hun nadeel zou kunnen uitloopen, maar zich liever tot het groote publiek te wenden en dit voor hunne bezwaren te winnen. Met dit doel zal nu eerlang eene openbare vergadering in Exeterhall gehouden en denkelijk door lord Shaftesbury gepresideerd worden.

— Een brief uit Washington beweert dat de President geen minister der Vereenigde Staten te Parijs benoemen zal vóór dat het Congres vergaderd is.

— De heer Collins, handelsagent voor de Vereenigde Staten op de Amur, heeft het plan eener telegrafische gemeenschap over land tusschen Rusland en de Vereenigde Staten door noordelijk Europa, Azië en Amerika ontworpen, waardoor Moskou langs den weg der Straat Behring met Saint Louis op de Missouri zou verbonden worden. De lengte der telegraaflijnen zou 14,000 mijlen, waaronder slechts 40 onder de zee, beslaan. Het totaal der uitgaven voor de daarstelling dezer onderneming schat hij op ongeveer £ 500,000. Voor het onderhoud en de dienst langs de lijn zouden 1000 menschen vereischt worden, hetwelk eene jaarlijksche uitgave van £ 60,000 te weeg zou brengen. Maar deze, en de vele overige aanzienlijke uitgaven, waaronder die der jaarlijksche renten van het kapitaal, vertrouwt de ontwerper door de inkomsten ruim gedekt te zien.

PARIJS den 20 November.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Eerst gisteren avond is de heer Ernest Armand naar Zurich vertrokken, de ratificatie van het vredesverdrag met zich nemende. Morgen moet de laatste bijeenkomst plaats hebben van de tweede Gevolmagtigden om de ratificatiën uit te wisselen; dit zal niet, zoo als de onderteekening, geschieden op het raadhuis van Zurich, maar in de zaal der conferentiën in het hôtel Bauer. Nog in deze week zal de Hertogin van Parma haren intrek nemen in dat hôtel en er hare kleine hofhouding vestigen voor den tijd dat het Congres zal duren of tot dat men haar in hare Staten terugroept.

Na de officiële uitwisseling der tractaten zal de nota van oproeping tot het Congres gelijktijdig door Frankrijk en Oostenrijk aan de Mogendheden worden verzonden. De officiële toetreding van Engeland en de andere Regeringen kan dus tot nog toe noch verkregen noch geweigerd zijn. Zij hebben alleen een meer of minder gunstig antwoord kunnen geven op de onderhandelingen die op dit punt zijn geopend geworden. Ik twijfel echter niet aan de toetreding van Engeland.

Het laatste punt toch waarop Engeland bleef staan was dit: zal het Congres een adviserend of beraadslagend karakter hebben? Engeland was voor het adviserend karakter; de andere Mogendheden wilden dat de besluiten van het Congres kracht van wet bezaten. Eigenlijk gezegd was dit niets dan een woordentwist; het Congres zou natuurlijk geheel overbodig worden, wanneer zijne besluiten onuitgevoerd bleven; van den anderen kant heeft het geen leger ter zijner beschikking om zijne bevelen te doen eerbiedigen.

Men is er zonder veel moeite in geslaagd elkander te verstaan. Het Congres zal slechts een adviserend karakter bezitten; d. i.: het Italiaansche volk kan in beginsel zijne beslissing weigeren te gehoorzamen. Maar de invloed van al de Mogendheden zal worden aangewend om te verwezenlijken hetgeen door het Congres is besloten. Die invloed zal gemakkelijker overwinnen dan het geweld der wapenen zou hebben gedaan; wij hebben reeds gezien wat in twee maanden Frankrijks invloed alleen heeft vermogt. De aanhechting is er door belet; evenzoo het Regentschap van den Prins de Carignan en dat van den heer Buoncompagni; het jongste protest der Toskaners tegen het Regentschap van den heer Buoncompagni is door dien invloed uitgelokt, het ontslag van Garibaldi is er door beslist. En zal nu de invloed, door de groote Mogendheden aangewend, nog niet meer te weeg brengen?

Men zal dus de wapenen niet behoeven te gebruiken en Frankrijk heeft er, het eerst van allen, in kunnen toestemmen dat het Congres slechts adviserend zou zijn.

Nu dit laatste punt geregeld is, verzet niets meer zich tegen het Congres.

Eene depêche uit Algiers meldt ons den terugkeer van den generaal Martimprey in die stad. De expeditie tegen Marokko is geëindigd, althans voorloopig. De cholera heeft onze soldaten verhinderd hunne overwinningen voort te zetten en vreeselijk onder hen gewoed. 3000 van de 20,000 man zijn er aan bezweken, behalve de hoofdofficieren.

De heer de Moustier, onze gezant te Berlijn, is als zoodanig naar Weenen verplaatst. De heer de Bourqueney treedt uit het politieke leven terug.

Het Journal des Débats deelde, eenige dagen geleden, een zeer opmerkelijk artikel mede over de geschriften, die op regterlijk gezag in beslag werden genomen en daarna niet het voorwerp werden eener geregtelijke vervolging. Het blad deed de onwettigheid van die handelwijze uitkomen. La Presse en l'Opinion Nationale vereenigen zich met deze soort van protest.

De uitwerking is niet achtergebleven. De heer de Montalembert was, op persoonlijk verlangen des Keizers, niet vervolgd geworden. Maar het artikel in de Débats, die de Regering wil dwingen zich zelf gelijk te blijven, heeft den Keizer doen besluiten het regt zijn loop te laten. De heer de Montalembert is gedagvaard om voor den regter van instructie te verschijnen. L'Ami de la Réligion wordt nu eveneens vervolgd wegens de opname van den onechten brief van Koning Victor Emmanuel.

Het gerucht loopt dat de pastoor van Passy (een van de gemeenten die aan de hoofdstad worden verbonden) door zijn vicaris is vermoord geworden. De heer Locatelli zou door drie dolksteken zijn getroffen geworden. De dagbladen hebben het stilzwijgen bewaard.

P. S. De avondbladen deelen het navolgende communiqué mede:

„ Bij gelegenheid van de regterlijke vervolging eener onlangs verschenen brochure, vragen het Journal des Débats, la Presse en l'Opinion Nationale, of het waar is dat de Regering zich het regt denkt toe te eigenen eener definitive in beslagneming zonder veroordeeling.

„ De prealabele inbeslagneming van een geïncrimineerd boek of brochure is een maatregel, waarvan de reden gemakkelijk is te begrijpen en die door onze criminele wetten bepaaldelijk is gewettigd. Voorloopig gedurende de instructie, kan hij alleen definitief worden door eene regterlijke veroordeeling, en moet worden opgeheven in geval van vrijspraak of het staken der vervolging. Zoo luidt de wet en hare bepalingen zullen nu en steeds getrouwelijk ten uitvoer worden gelegd."

La Patrie deelt heden avond een *entrefilet* mede, waarin gezegd wordt dat de Prins van Savoije Carignan het Regentschap heeft afgewezen omdat het de politiek van Sardinië zou verbinden; maar dat het Regentschap van den heer Buoncompagni een geheel ander karakter bezit en niets anders is dan een maatregel ter handhaving van de openbare veiligheid, die de bevoegdheid van het Congres ten eenemale ongeschonden laat.

De Patrie geeft dus zijdelings te kennen dat de heer Buoncompagni wel eens de functiën van Regent zou kunnen gaan vervullen. Garibaldi is tot adjudant van Koning Victor Emmanuel benoemd.

De eerste brigade van de Chinesche expeditie zal onder den generaal Montauban door den generaal Jamin en de tweede door den generaal Collineau gekommandeerd worden. De kolonel Schmitz, adjudant des Keizers, die de Oostenrijksche vaandels te Magenta veroverd naar Parijs heeft overgebragt, zal aan het hoofd staan van den generalen staf.

Gisteren werd te Compiegne, onder het voorzitterschap des Keizers, een ministerraad gehouden en ook door de Keizerin bijgewoond.

— Prins Metternich, die zich naar Compiègne begeven had om een onderhoud met den minister graaf Walewski te hebben, is door HH. MM. uitgenoodigd aldaar, met zijne gemalin, eenige dagen te blijven.

Het door eenige dagbladen verspreid gerucht, dat de heer Edmond About onder degenen behooren zou die door den Keizer naar Compiègne zijn genoodigd, wordt nu weder volslagen valsch genoemd.

— Graaf Pourtalès, de Pruissische ambassadeur bij het Fransche Hof, is, door den Graaf von Hatzfeld vergezeld, alhier aangekomen.

— Men zegt dat ernstig gedacht wordt aan de uitvoering van het reeds tijdens het eerste Keizerrijk geopperd plan, om aan de maarschalken van Frankrijk prachtige hôtels op 's Rijks kosten ter bewoning te schenken, en dat de toegangen welke naar het hôtel der Invaliden leiden de plaats zijn waar die Vorstelijke verblijfplaatsen zullen worden gesticht.

— Een dagblad van Rouaan verzekert dat bij het departement van marine plannen ontworpen worden om eene nieuwe militaire haven tusschen Duinkerken en Cherbourg daar te stellen, ten einde tot toevlugtsoord voor oorlogschepen in geval van stormen in het Kanaal te strekken, en dat de haven van Fécamp tot dat doel bestemd is.

— In den Courrier du Dimanche komt een brief voor van den graaf d'Haussonville aan de dekens van de orde der advokaten, waarvan de inhoud en de belangrijkheid blijkt uit de vragen, waarmede de schrijver besluit:

1.° Heeft ieder Franschman, die in het bezit is van zijne politieke regten, volgens de Constitutie niet het regt om aan den Senaat, door middel van petitiën, de veranderingen te vragen, welke hij in de bestaande wetten noodig acht?

2.° Heeft ieder Franschman, in het bezit van zijne politieke regten, wanneer hij zich met eene petitie tot den Senaat rigt, volgens de Constitutie en zonder daarom den eerbied te schenden, verschuldigd aan de wet, niet het regt om uiteen te zetten hoe de wettelijke bepalingen, wier verandering hij wil uitlokken, volgens zijn inzien verkeerd of zelfs in strijd zijn met de beginselen van 1789.

3.° Is art. 32 van het besluit van 17 februarij 1852 niet in eenige van zijne bepalingen in strijd met de beginselen van 1789, voornamelijk met het beginsel der onschendbaarheid van den eigendom?

4.° Daar het regt van petitie onder de heerschappij van het stelsel der volks-souvereiniteit en van het algemeen stemregt, een van de meest belangrijke waarborgen is voor de uitvoering van den nationalen wil, behoort er daarom niet, binnen de perken der orde en der openbare rust, eene groote vrijheid te worden gelaten in de uitoefening van een zoo gewigtig regt?

5.° Wordt het door eenige bepaling der bestaande wetten verboden, in den vorm van eene brochure, behoudens de verantwoordelijkheid voor de wet, een artikel mede te deelen dat in een dagblad of eene revue door eene *waarschuwing* is getroffen geworden?

De heer d'Haussonville, de aandacht van de orde der advokaten op deze vraagstukken van algemeen belang vestigende, voegt er bij dat de personen die aldus verlangen omtrent hunne regten te worden ingelicht, besloten zijn er gebruik van te maken in een geest van gematigdheid en standvastigheid.

Het Journal des Débats, deze vragen overnemende, geeft tevens de hoop te kennen dat zij niet onbeantwoord zullen blijven en de doorluchtigste leden der balie er eene eer in zullen stellen om de oplossing er van te beproeven.

— Op de nota in den Moniteur, waarbij het opsommen van de bisschoppelijke mandementen, nu de mededeeling van den inhoud daarvan aan de dagbladen is ontzegd, wordt gegispt — en wel omdat die opsomming zou geschieden met de slechte bedoeling van het publiek te willen doen gelooven dat in al die mandementen het wereldlijk gezag van den Paus tegen de politiek des Keizers in bescherming wordt genomen, terwijl zij daarentegen een volkomen vertrouwen op de wijsheid des Keizers te kennen geven — antwoordt l'Univers: „ Wij hebben die mandementen in hun geheel medegedeeld tot dat die mededeeling werd verboden. Wij zouden daarmede ten einde toe zijn voortgegaan, want wij hebben ons ten regel gesteld om niets terug te houden in stukken van zoo veel gewigt. Maar van het oogenblik af dat wij niet alles meer konden geven, hebben wij gemeend ons te moeten bepalen tot vermelding van het feit zelfs der openbaarmaking."

Het Journal des Débats neemt de gelegenheid waar om eene andere uitdrukking in gemelde nota in een bespottelijk daglicht te stellen en zegt: „ Wij vinden in de bladen van het zuiden een brief, door den Paus aan de geestelijkheid der diocese van Aix gerigt, maar wij weten niet of deze brief niet valt onder de rubriek van die stukken ten aanzien waarvan de Moniteur aan de dagbladen „ eene buitengewone voorzigtigheid" heeft aanbevolen, „ uit een gevoel van eerbied voor de godsdienst." Wij onthouden ons dien ten gevolge van de mededeeling van dezen brief."

— De Ocean van Brest geeft den 19 dezer de volgende berigten: „ Het zeilfregat la Perséverante, onder de bevelen van den fregatskapitein graaf d'Harcourt, moet binnen weinige dagen naar China vertrekken. Aan boord van dat vaartuig schepen zich de kompagniën infanterie der marine van Brest in, die deel aan de expeditie moeten nemen. De heer Lala Barderies maakt als aalmoezenier de reis aan boord van de Perséverante mede. Het transportschip le Rhône, insgelijks naar China bestemd, is gisteren hier ter reede gekomen, waar het met zeil- en stoomvermogen voorzien schip le Duguay Trouin, dat de vlag van den contre-admiraal Larrieu voert, maandag verwacht wordt. Dat schip moet het fregat l'Andromède, waarop de contre-admiraal Bonard zijne vlag geheschen heeft, in de Stille Zuidzee gaan vervangen."

— Na Turijn weder verlaten te hebben, is de generaal Garibaldi ll. woensdag avond met den laatsten spoortrein te Genua aangekomen en, ofschoon hij zich weinig vertoonde, door allen die hem kenden luide toegejuicht. Den volgenden dag reisde hij, tot afdoening van persoonlijke zaken, naar Nizza, van waar men hem binnen weinige dagen te Genua terug verwachtte.

Wegens zijn bezoek te Turijn wordt den 17 dezer van daar aan de Gazette de France geschreven dat hij woensdag morgen eene audientie bij den Koning gehad heeft, en de verzekering daarbij gevoegd dat zijne tot dezen gerigte vertoogen geenszins op dreigenden toon gedaan zijn. Verre toch van Z. M. gedreigd te hebben dat hij zijne rol van 1849 hervatten zou, moet hij gezegd hebben zich te verwijderen, omdat hij zich niet langer in staat gevoelde de geestdrift zijner vrijwilligers in toom te houden en door de gematigdheid zijne populariteit verloor, maar veronderstelde dat zijne troepen, welke hij thans nog beteugelde, van nu af alle matiging zouden laten varen.

Van eene geheel tegenovergestelde staatkundige zijde laat de Turijnsche correspondent van le Siècle zich in dezer voege uit: „ Men ducht hier sterk dat het vertrek van Garibaldi het sein tot eene volslagene ontbinding van het leger der Ligue zijn zal, maar ik kan er bijvoegen hoe Garibaldi zijnen geheelen magtigen invloed heeft aangewend om te bewerken dat de overige aanvoerders de dienst niet verlaten, zoodat men hoopt dat de brigadiers Cozenz en Medici, de kolonels Bixio, Sarchi, Quintini enz. niet op hun ontslag zullen blijven aandringen. Inderdaad is de toestand van Centraal Italië niet geruststellend, want het is veroordeeld om te midden der zamenspanningen van de geestelijkheid, den zwarten laster der dagbladen en de staatkundige en diplomatieke geheime pogingen te leven."

Te Turijn denkt men dat het opperbevel over het leger van Centraal Italië den generaal Fanti, die dat leger op voortreffelijke wijze georganiseerd heeft, opgedragen zal worden.

— Het officieel dagblad van Modena behelst eene van de burgerlijke griffie der regtbank van eerste instantie aldaar uitgegane sommatie aan den Hertog Frans van Oostenrijk Este, om binnen den termijn van 36 dagen het wetboek en de gedenkpenningen terug te geven, welke hij uit de bibliotheek en het museum heeft doen wegnemen, en in de Staatskas de som van 690,000 francs te storten, door hem medegenomen tijdens hij in de maand junij ll. het Land verliet.

— De Correspondencia van Madrid zegt: Wij hebben aan Engeland niet beloofd Tanger te zullen ontruimen, bijaldien wij die plaats innemen, dan nadat de vrede zal bekrachtigd zijn en wij de afdoende en stellige waarborgen zullen verkregen hebben, welke wij na de overwinning eischen moeten. Wij willen geene gevaarlijke Mogendheid in de Middellandsche Zee worden, maar wij zullen er toch, even als in den Atlantischen Oceaan, onze volle vrijheid van handeling bewaren."

Te Gibraltar houdt men het er voor dat de Marokkaansche troepen in de omstreken van Tanger de 15,000 man infanterie en 10,000 ruiters niet te boven gaan. Zij staan onder de bevelen van Sidi Anileiz, broeder des Sultans, vizier van Marokko en Berhonda en de beroemdste generaal onder de Afrikanen. Men zegt dat zij eene tusschenstelling ingenomen hebben die gelijktijdig eene ontscheping te Tanger en in de nabijheid van het kamp van Espartel beletten moet, en dat zij hun kamp in een het Engelsch consulaat toebehoorenden tuin hebben opgeslagen, terwijl de tuin van een der Fransche tolken ten eenenmale vernield is.

KEULEN den 20 November.

Prins en Prinses Frederik Willem van Pruissen zullen zich, op hunne terugreis uit Engeland, denkelijk naar Karlsruhe begeven, tot medeviering van het verjaarfeest der Groothertogin van Baden op den 3 december.

Morgen brengen de Koning en de Koningin van Pruissen hunne residentie van Sanssouci naar het slot te Potsdam over. Het gerucht dat zij eerlang op nieuw eene reis naar het zuiden doen zullen wordt voor ongegrond gehouden.

— Volgens te Berlijn ontvangen officieel berigt, zijn de beide Pruissische schepen welke de expeditie naar China en Japan moeten mede maken in een der Engelsche havens aangekomen. Het derde is nog niet geheel uitgerust. Graaf Eulenburg, met de diplomatieke leiding der expeditie belast, begeeft zich eerst later naar Singapore, om aldaar gelijktijdig met de drie schepen aan te komen.

— De Neue Preuszische Zeitung maakt, in een artikel over de questie van het Congres, den vinnigen voorslag, dat Frankrijk voor een Europeesch Congres niet als Staatsadvokaat maar als aangeklaagde verschijnen moet, en dat Europa elke nieuwe verstoring van den Europeschen vrede niet als inleiding tot een derde Congres, maar als die tot meer eenzame studien op een afgelegen eiland zal behooren aan te merken.

— De Graaf van Parijs reisde dezer dagen, onder den naam van Graaf de Villiers, te Hamburg door, om zich naar Berlijn te begeven.

BRUSSEL den 21 November.

De viering van den 25sten verjaardag der vrije Brusselsche Universiteit is ll. zaturdag avond luisterrijk geopend met een prachtig banket door den heer Ch. de Brouckere, burgemeester der hoofdstad, in de gothische zaal van het stadhuis, aangeboden aan een groot aantal gasten, waaronder verscheidene provinciale en gemeentelijke autoriteiten, personen, vroeger of ook thans nog aan deze instelling van onderwijs verbonden enz. De heer Ch. de Brouckere heeft in persoon een toast uitgebragt op de Universiteit, waarop de heer Verhaegen namens de oprigters heeft geantwoord. Bij deze gelegenheid bood hij den burgemeester een album aan, waarin de portretten zijn bijeengebragt van al de professoren, die aan de Universiteit verbonden zijn of waren.

De feestviering is gisteren voortgezet door eene openbare vergadering op het stadhuis, die door eene groote, van belangstelling vervulde schare werd bijgewoond. Bij deze gelegenheid werden twee redevoeringen uitgesproken, de eene door den heer Ch. de Brouckere in zijne hoedanigheid van burgemeester en voorzitter van den raad van administratie der Universiteit, de andere door den heer Verhaegen, administrateur-inspecteur der inrigting.

Per Telegraaf.

LONDEN den 20 November.

De Observer berigt, dat Engeland geene formele uitnoodiging ontvangen heeft om een te houden Congres bij te wonen, maar dat in de diplomatie groote drukte heerscht.

Hetzelfde blad zegt, dat Garibaldi vrijwillig uit liefde tot zijn Vaderland zijn ontslag verzocht heeft.

Het nieuwe arsenaal zal te Weedom worden daargesteld.

(*Tweede depêche.*)

Uit Shanghaï zijn tijdingen ontvangen van den 8 october. Daaruit blijkt dat de Chinezen het met Amerika gesloten verdrag verbroken hebben, daar zij, in strijd met de bepalingen van dat verdrag, geweigerd hebben de havens van Suatow en Towan open te stellen.

Door de Office Reuter zijn nog particuliere berigten uit Hong-Kong van den 13 october ontvangen, volgens welke het stoomschip Canton nabij Macao door storm was verongelukt: de equipage had zich kunnen redden. Uit Shanghaï wordt den 6 october berigt, dat de handelsbetrekkingen ongehinderd werden voortgezet; in het noorden waren Europesche artikelen zeer gezocht; thee was iets lager.

Tijdingen uit Jedo van den 23 september houden in, dat aan het Hof des Keizers van Japan eene wijziging van Ministerie ten gunste der Europeeërs verwacht werd. Een Russisch officier Marefat geheeten en matrozen die hem vergezelden zijn vermoord; de afgevaardigde van Rusland heeft voor deze misdaad vergoeding geëischt en verkregen.

PARIJS den 21 November.

De Moniteur meldt heden, dat de Courrier du Dimanche eene waarschuwing heeft gekregen wegens een in zijn nommer van gisteren opgenomen artikel van den graaf d'Haussonville (Men zie nopens dit artikel onder de rubriek Parijs). Volgens den Moniteur bevat dit artikel eene formele aanranding der wet op de drukpers, daar het regt om eene petitie tot den Senaat te mogen rigten geenszins het regt medebrengt om in de dagbladen een openlijken oorlog tegen de wetten van den Staat te voeren.

(*Tweede depêche.*)

In een door zijnen hoofdredacteur onderteekend artikel zegt de Constitutionnel hoe de aanwijzing van den heer Buoncompagni aanvankelijk groote bezwaren scheen op te leveren, naardien hij als de uitvoerder der aanmatigingen van Piemont en van het beginsel van aanhechting voorkwam. Maar het ontslag van Garibaldi en de rondborstige verklaringen des Konings hebben aan de aanwijzing van den heer Buoncompagni een geheel ander karakter gegeven, naardien hij het regentschap uitsluitend aanneemt om de orde te handhaven. Dus opgevat is de zending van den heer Buoncompagni geene aanmatiging met de belangen van Italië en de verklaringen van Frankrijk in strijd.

(*Derde depêche.*)

Alhier is het gerucht in omloop, dat te Bologna eene manifestatie heeft plaats gehad, welke echter spoedig onderdrukt is.

Met weinig handel verkeerde de beurs heden in eene vaste stemming.

Vierde depêche.

Naar verzekerd wordt zijn heden de uitnoodigingen tot het houden van een Congres afgezonden.

De moeijelijkheden, welke te Florence gerezen waren tegen het opdragen van het Regentschap aan den heer Buoncompagni, zijn geheel uit den weg geruimd. Ook Frankrijk neemt genoegen met het Regentschap van den heer Buoncompagni.

Slotkoers der 3 pcts. Fransche fondsen 69.95.

TURIJN den 20 November.

Door den Koning is geen gehoor verleend aan de Toskaansche deputatie.

De heer Buoncompagni is heden naar Parma en Modena vertrokken, waar hij eenige dagen zal blijven. De zaak wegens het aannemen van het Regentschap van dezen Staatsman door Toskane is op weg om geschikt te worden. Een Sardinische Kabinets-courier zal heden met de verdragen alhier aankomen en men ziet de uitwisseling der ratificatien tegen morgen te gemoet.

Garibaldi heeft in eene tot de Italianen gerigte proclamatie zijne terugtrekking uit de krijgsdienst aangekondigd, met bijvoeging dat hij zijne plaats onder de strijders zal hernemen, wanneer Victor Emmanuel zijne soldaten weder te wapen zal roepen.

LONDEN den 21 November.

KOFFIJ vaster. — THEE flaauw; morgen komen 25,000 k. in veiling. — SUIKER zeer vast. — RIJST. Blanke gezocht. — METALEN. IJzer 52/6. Banca Tin 134/; dito Straits 130/. — TALK 59/. — GRANEN vast, doch met weinig handel. — BOTER. Friesche 112/, Groninger 80/, Zwolsche 106/, Kamper 108/. — VEEMARKT. Ter markt waren heden 5340 Runderen, 127 Kalveren, 23,410 Schapen en 390 Varkens. Beste soorten iets hooger.

LIVERPOOL den 21 November.

KATOEN. 6000 b. omgezet. Kalme markt.

BERLIJN den 21 November.

ROGGE per Nov./Dec. 47 th.; per Voorjaar 47 th. — OLIE per Nov./Dec. 10 5/6 th.; Voorjaar 11⅜.

ANTWERPEN den 21 November.

KOFFIJ en SUIKER prijshoudend. — GRANEN. Tarwe *f* 13¼. Rogge *f* 8⅜.

MADRID den 19 November.

Spanje 1¾ pc. 34; dito 3 pc. 44.

PARIJS den 21 November.

Frankrijk 3 pc. 69.95; dito 4½ pc. 95.50. Spanje 1¾ pc. 33; dito 3 pc. 43½.

LONDEN den 21 November.

De 3 pc. Geconsolid. 96¼. Spanje 1¾ pc. 32¾; dito buitenl. 3 pc. 44½. Portugal 3 pc. 44½. Mexico 3 pc. 22⅜. Venezuela 4½ pc. 28; dito Uitg. 14 a ½. Illinois Shares 56 a 57; dito Bonds 7 pc. 75 a 76.

WEENEN den 21 November.

Nationale Metalliek 5 pc. 77.70. Metalliek 5 pc. 71.90. Wissel Londen *f* 124.

FRANKFORT den 21 November.

Metalliek 5 pc. 65; dito Nationale 5 pc. 59⅝. Spanje 1¾ pc. 31⅞; dito 3 pc. 41⅞.

ANTWERPEN den 21 November.

Spanje 1¾ pc. 32; dito Binnenl. 3 pc. 42⅜. Metall. 5 pc. 56¾; dito Nation. 5 pc. 60¾.

BINNENLAND.

'sGRAVENHAGE den 21 November.

Heden middag heeft bij Z. M. den Koning een groot diner plaats.

— Volgens alhier ontvangen berigt uit Berlijn, moet de toestand van H. K. H. Prinses Frederik niet van gunstiger aard zijn geworden.

— Aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken had heden de aanbesteding plaats van het leveren en spannen van een nieuwen draad langs de bestaande palen van Amsterdam tot Arnhem, tot verdere voltooijing der telegraaflijn tusschen die plaatsen, en wel in drie perceelen. De minste inschrijvers waren: voor het eerste perceel, de heer G. Key, te Zevenhuizen, voor *f* 649; voor de beide andere perceelen de heer C. Bosman te Arnhem, respectivelijk voor *f* 3074 en *f* 1385.

— Aan het Departement van Marine had heden de aanbesteding plaats der levering van: 1°, Noordsche houtwaren; 2°, Riga masten, welke beide perceelen het eerste voor *f* 2 per stuk en het tweede voor *f* 119 per stuk werden aangenomen door den heer J. Rondek en Zn. te Amsterdam; 3°, eiken balken, aangenomen door H. Tromp te Delfshaven, voor *f* 51 de kub. el; 4°, dennen masten, door J. Aase Jr. en Cie. te Amsterdam, voor *f* 16.60 de kub. el. en 5°, vuchte heimasten, welke in massa werden aangenomen door J. Blankevoort te Amsterdam, voor *f* 1384.

— Jaarlijks komen de directeuren over den arbeid in de verschillende gevangenissen alhier bijeen, om in een der lokalen van het Departement van Justitie den arbeid voor het volgende jaar vast te stellen. Dit heeft ook thans plaats gehad, maar bij deze gelegenheid is gisteren, in het hotel van den heer IJsveldt aan de Bogt van Guinea, waar zij vereenigd waren, plegtig gevierd de 50jarig vervulde Rijksdienst van den heer L. Burkels, hoofdambtenaar in 's Rijks militair detentiehuis te Leyden, die tevens zijn zilveren bruiloftsfeest vierde. Bij deze gelegenheid hebben zijne collega's hem een fraai geschenk in zilver met toepasselijk opschrift aangeboden, terwijl de jubilaris een gastmaal heeft gegeven, waar menige toepasselijke feestdronk is ingesteld.

— De heer Soetens heeft aan ons gemeentebestuur weder concessie aangevraagd voor het leggen eener railroute, van de Parkstraat door het Park langs den ouden Scheveningschen weg tot Scheveningen en het badhuis, voor onbepaalden tijd, maar uitsluitend gedurende acht jaren. Dat verzoek is in den raad met 15 tegen 13 stemmen afgewezen, op grond van de mogelijkheid van het ontstaan van ongelukken daardoor op den Scheveningschen weg. De heer S. stelt bij zijn nieuw adres voor de railroute in het midden van den weg te leggen; de wagens die 1.80 el breed zijn zouden aan weerszijden dus nog 2.35 el ruimte overlaten, zoodat de koetsiers in de gewone rigtingen zullen kunnen uithalen. De route zou door zeer sierlijke rijtuigen bereden worden, en voor het geheele traject kosten: coupé 25 cts., 1e kl. 20 cts.; boven 15 cts. Wij hopen dat de aanvrager voor zijne onvermoeide pogingen dit maal eene concessie verkrijgen moge, waarvan het nut voor de bezoekers van Scheveningen niet te ontkennen is, en waarvan de uitvoering tot heden steeds op bezwaren van ondergeschikten aard is afgestuit.

— Door N. N. is bij ds. Huydecoper voor de Hervormde armen alhier bezorgd eene gift van *f* 500.

— Heden werd voor de Arr.-Regtbank alhier behandeld de zaak van den 13jarigen I. F. Vreese, vleeschhouwersjongen, aangeklaagd van in den middag van 30 oct. ll. een jongen met wien hij twist had gekregen over de verdeeling van een paar centen koekjes, moedwillig met een mes twee verwondingen te hebben toegebragt, wat een aanmerkelijk bloedverlies heeft ten gevolge gehad, en waardoor die jongen geruimen tijd onder geneeskundige behandeling is geweest. De heer substituut-officier van justitie mr. van Maanen heeft gerequireerd eene gevangenisstraf van een jaar. Heden over acht dagen zal de Regtbank uitspraak doen.

— In de Bagijnenstraat had gisteren avond eene vreeselijke vechtpartij plaats, waarbij een grenadier ernstige hoofdwonden bekwam en naar het hospitaal is vervoerd; de belhamels zijn in arrest genomen.

STATEN-GENERAAL.

De Tweede Kamer heeft in hare zitting van heden beraadslaagd over het wetsontwerp, strekkende tot toekenning van eene subsidie van *f* 1.420,000 aan de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij, voor het tot stand brengen van eene spoorversmalling op den weg dier Maatschappij.

De algemeene beraadslaging geopend zijnde, voerde de heer *Westerhoff* het eerst het woord, die tegen de goedkeuring der subsidie bezwaar maakte, vooral op grond dat het algemeen belang de spoorversmalling niet eischte, en er voor den Staat geene verpligting bestond tot het verleenen van de aangevraagde subsidie.

De heer *Gevers Deynoot* zou zich hoogst waarschijnlijk niet kunnen vereenigen met de voordragt, omdat de hoofdbedenkingen, daartegen in het Verslag der Kamer gemaakt, z. i. nog niet door de Regering op voldoende wijze zijn opgeheven. Hij achtte de spoorversmalling, vooralsnog, ontijdig en onnoodig; bovendien was de gevraagde subsidie te hoog, zijnde het aandeel van den Staat in de te maken kosten tot 2/3 bepaald, hetgeen hem te aanzienlijk voorkwam.

Hij achtte de subsidie ook minder dringend, omdat de aanleg van eene lijn van 's Hage naar Gouda de grootste bezwaren kon opheffen, die tegen de aansluiting van den Hollandschen spoorweg aan den Rijnspoorweg werden gemaakt.

De heer *van Heukelom* vond ook in de redenen, ontwikkeld ter toelichting van het gedane voorstel, geene genoegzame aanleiding, om, in het algemeen belang, de gevraagde subsidie toe te staan. De aansluiting aan den Rijnspoorweg was niet verzekerd, en hij zag in het voorstel als het ware eene bedekte subsidie voor den aanleg van den zijtak Leyden-Woerden.

De heer *van Foreest* deelde in het gevoelen van de vorige sprekers, meenende ook hij dat het algemeen belang weinig zou zijn gebaat door de spoorversmalling zoolang de Hollandsche weg in den tegenwoordigen geïsoleerden staat zich zal bevinden. Hij zou echter de subsidie verleenen, indien de Hollandsche Maatschappij de concessie wilde aanvaarden voor eene lijn van Amsterdam naar het Nieuwe Diep, en met het oog daarop stelde hij de volgende motie van orde voor.

„De Kamer, niet ongenegen om aan de Hollandsche „spoorwegmaatschappij eenige tegemoetkoming voor „het versmallen van haar spoor toe te staan, mits „zij op voor de schatkist niet te bezwarende voor„waarden het daarstellen en exploiteren van een „spoorweg van het Nieuwe Diep over Alkmaar door „de Zaanstreek naar Amsterdam op zich neme, noodigt „de Regering uit dit wetsontwerp in te trekken, en, „na met gezegde Maatschappij te dezer zake onder„handeld te hebben, eene nadere wetsvoordragt te „doen."

De heer *Olivier* ontwikkelde zijne denkbeelden over de voordragt, hierop nederkomende dat die voordragt niet steunde op het algemeen belang; dat Rotterdam en Amsterdam aansluiting hadden met den Rijnspoorweg, en dus het goederen-vervoer tusschen de vijf Hollandsche steden geheel van plaatselijken aard zou zijn.

De heer *Idserda* bestreed mede, op gelijke gronden als vorige sprekers, de Regerings voordragt. Hij achtte de spoorversmalling niet noodzakelijk in het algemeen belang, en, in ieder geval, de gevraagde subsidie buiten alle verhouding tot het te verrigten werk.

De heer *Storm van 's Gravesande* deelde in de beschouwingen te dier zake, bovenal ontwikkeld door den heer Gevers. Ook hij achtte de aanvrage ontijdig, te meer daar het terrein te Rotterdam de grootste moeijelijkheden opleverde tegen de aansluiting aan den Rijnspoorweg. Wat de voorgestelde motie van orde betrof meende de spreker dat de Kamer zich thans moeijelijk zou kunnen verbinden op eene wijze als de motie dit voorstelt.

Nadat de heer *van Foreest*, op de aanmerkingen van den laatsten spreker, zijne motie van orde had verdedigd, verklaarde de heer *van Hall* dat hij voor de motie niet zou kunnen instemmen, die strekte om aan de Regering voor te schrijven eene wet voor te stellen, welke beteekenis van de motie door den voorsteller, den heer *van Foreest*, werd ontkend.

De heer *van Nispen* verklaarde te zullen stemmen tegen de wet en beval de Kamer, met het oog op de motie van orde, groote voorzigtigheid aan, om nu niet reeds dadelijk weder voor den aanleg van spoorwegen groote lasten op de schatkist te leggen.

De heer *Poortman*, aanvankelijk niet ongenegen tot aanneming der voordragt, was bij nadere overweging tot een ander besluit gekomen, daar alle bezwaren, tegen de voordragt ingebragt, duidelijk aantoonen dat het hier een locaal belang geldt. Ook tegen de motie zou de spreker zich verklaren.

Niemand meer het woord vragende, verdedigde de *Minister van Binnenlandsche Zaken* de voordragt, waarbij de Minister o. a. verklaarde, dat, indien de wet werd aangenomen, de Holl. Maatschappij voornemens was, kosteloos voor den Staat, aan te leggen eene lijn van Leyden naar Woerden.

Nadat nog eenige leden nader hunne bezwaren hadden ontwikkeld, werd het eenig artikel der voordragt in stemming gebragt en *verworpen* met 35 tegen 26 stemmen.

Het wetsontwerp werd daarop door de Regering ingetrokken.

Vóór de stemming over het eenig artikel werd de motie van den heer van Foreest in stemming gebragt en almede *verworpen* met 58 tegen 3 stemmen, zijnde die van de heeren Idserda, Schimmelpenninck van der Oije en van Foreest.

Daarna werd in behandeling genomen het wetsontwerp, tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de Landsdrukkerij over 1860.

Nadat de Minister van Binnenlandsche Zaken had toegelicht eenige zeer ondergeschikte bedenkingen, die in het eindverslag der Kamer waren opgenomen, werd dit wetsontwerp *aangenomen* met algemeene stemmen (57).

Vervolgens kwam in discussie het wetsontwerp tot vaststelling der begrooting van uitgaven wegens den arbeid der gevangenen over 1860. Zonder beraadslaging werd ook dit ontwerp van wet *aangenomen* met algemeene stemmen (60).

In de vierde plaats was aan de orde het wetsontwerp tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld (*f* 3,000,000). Na eenige wisseling van gedachten tusschen de heeren van Hall, Schimmelpenninck en den Minister van Finantien over de wijze van amortisering en het gebruik dat van de geamortiseerde schuldbrieven gemaakt zou worden, werd ook deze voordragt *aangenomen* met algemeene stemmen (59).

Eindelijk werd in behandeling genomen het wetsontwerp tot wijziging van hoofdstuk VI der Staatsbegrooting voor 1859 (pensioenen en kindergelden), welk wetsontwerp, zonder discussie, met algemeene stemmen (57) *aangenomen* werd.

De Vergadering is daarop gescheiden, nadat zij had bepaald dat op aanstaanden woensdag zal worden behandeld het wetsontwerp tot vaststelling van het koloniaal batig slot over 1857.

[*Zie verder het uitvoerig verslag dezer zitting in ons Bijblad van heden.*]

ROTTERDAM den 21 November.

Aanstaanden donderdag den 24 dezer, des middags ten 1½ ure, zal de Gemeenteraad alhier eene vergadering houden, waarin de volgende zaken ter tafel zullen worden gebragt: Mededeeling van ingekomen stukken; benoemen van een verificateur bij de belastingen op voorwerpen van verbruik; delibereren over het adres van den heer F. van Vollenhoven Gz. en c. q. benoemen van een makelaar in assurantie, en idem over het voorstel tot het nemen van een besluit tot het sloopen van het bouwvallig pand aan de Hoogstraat, wijk 7, n.° 66.

De Commissie ter bevordering van het onderzoek naar de verschijnselen op den Oceaan heeft in hare gewone najaarsvergadering besloten, om op den laatsten vrijdag van iedere maand gedurende dezen winter weder openbare vergaderingen te doen houden. Wij vestigen de aandacht niet alleen van gezagvoerders en stuurlieden, maar ook van reeders en assuradeurs, op die vergaderingen, vooral ook omdat de commissie van verscheidene gezagvoerders de toezegging heeft tot het vervullen van spreekbeurten. Het is ons aangenaam hierbij te kunnen voegen, dat de Commissie steeds voortgaat met het uitloven van medailles voor elke twee goede extract-journalen, welke bij haar worden ingezonden.

Wij vernemen dat de leerlingen in de pharmacie aan de Geneeskundige School alhier dr. C. A. J. A. Oudemans bij gelegenheid van diens benoeming tot hoogleeraar in de genees- en kruidkunde aan de Doorluchtige School te Amsterdam en daaruit voortgesproten vertrek van hier, als bewijs van hoogachting en dankbaarheid voor het genoten onderwijs, een fraai geschenk in zilver hebben aangeboden, prijkende met het volgend opschrift: *Lectori dilectissimo C. A. J. A. Oudemans Unitas Pharmaceuticorum C. R. d. XIV m. XI A° MDCCCLIX.*

Heden middag aanvaardde dr. Oudemans zijne nieuwe betrekking te Amsterdam met eene redevoering over de plantenkunde, beschouwd in hare trapsgewijze ontwikkeling. Een talrijk en aanzienlijk gehoor woonde deze plegtigheid bij.

De Afdeeling Rotterdam, Schiedam en Omstreken der Hollandsche Maatschappij van Landbouw hield heden alhier hare aangekondigde Algemeene Vergadering.

Nadat aldaar het verslag der afgevaardigden ter Algemeene Vergadering der Maatschappij in september ll. te Zaandam gehouden was uitgebragt, werd overgegaan tot de benoeming van drie nieuwe leden van het Bestuur, en werden als zoodanig gekozen, tot tweeden Voorzitter de heer M. Speelman, en tot lid van het Bestuur de heer P. P.zn. Lagendijk, beiden te Charlois, terwijl de penningmeester, de heer J. A. Rochussen te Rotterdam, werd herkozen.

Verder werd besloten om de in 1860 te houden Tentoonstelling van Vee te doen plaats hebben te Schiedam.

Ten slotte werd door het Bestuur nog medegedeeld dat, om verschillende redenen, dit jaar geene lezingen door scheikundigen over Landbouw zullen gehouden worden, doch alleen dan zullen plaats hebben, wanneer een der leden zich daartoe mogt bereid verklaren.

Heden morgen, bij het aankomen der stoomboot de Stad Heusden alhier, is een der knechts, bij de poging tot afhouden der boot, zoodanig tusschen de stoomboot en de aanlegplaats achter den Haringvliet, bekneld geraakt, dat hij in deerniswaardigen toestand naar het Ziekenhuis is vervoerd. — De ongelukkige, een man van ongeveer dertigjarigen leeftijd, is gehuwd en heeft twee kinderen.

Z. M. heeft goedgevonden, het bij besluit van den 5 december 1851 (Staatsblad n.° 149) ingesteld eereteeken, tot belooning van eervolle langdurige werkelijke dienst bij de schutterijen, toe te kennen aan: ridder M. I. Pauw en jhr. I. H. A. Roëll, kapiteins te 's Gravenhage; C. E. Viruly, majoor te Rotterdam; H. Scholten Jr., 1sten luit. te Delft; W. M. Kok, kapit.-komm. te Oud-Beijerland; L. Bodaan, adjud.-vaandeldrager te 's Gravenhage; C. A. Jorissen, serg.-maj., en W. G. H. van der Horst van Lil, serg. te Rotterdam; C. J. van Pijpen, M. E. Booy en K. Hanzen, muzikanten te Leyden; W. D. van Beest, serg.-maj. titulair te Delft; P. J. Valkenburg, C. van Meerkerk en L. H. Bahre, serg.-maj. te Dordrecht; G. van Zuilekom, voormalig serg. te Rotterdam, wonende te Schiedam.

Bij Zr. Ms. besluit is eervol ontslag verleend aan H. J. L. Minderop, als 1ste luit. bij de dienstdoende schutterij te Rotterdam en zijn bij die schutterij benoemd tot 1sten luit. H. Moens, thans 2de luit., en tot 2den luit. J. W. F. Bunge, thans schutter.

Zr. Ms. fregat met stoomvermogen Evertsen, onder bevel van den kapitein ter zee M. C. van Vreeland, is in den morgen van den 21 dezer ter reede van Plymouth aangekomen. Alles was wel aan boord.

Blijkens heden in verschillende dagbladen voorkomend berigt, zouden gisteren morgen te Amsterdam tijdingen zijn ontvangen van Batavia van den 8 october, meldende dat de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië ziek is en met aandrang op zijne vervanging aangedrongen heeft. De expeditie tegen Boni zou in den loop dier maand onder zeil gaan.

Op aanstaanden woensdag den 23 dezer zal de gewone audientie van den Minister van Kolonien geen plaats hebben.

Van wege het Departement van Finantien is openbaar gemaakt de volgende opgave van de op 15 dezer in de onderstaande entrepôts aanwezige hoeveelheden ruwe suiker: Amsterdam ℔ 14.737,585; Rotterdam ℔ 9.778,508; Schiedam ℔ 993,469; Dordrecht ℔ 379,770; Middelburg ℔ 1,631,598; totaal ℔ 27,520,930.

— Eergisteren is te Schiedam door Burgemeester en Wethouders in het openbaar verpacht het ophalen van de branders- en burgerasch, puin, gegraven aarde en klei, snoeisel, mest en vuilnis enz. binnen die gemeente, en het leveren en aanvoeren van de benoodigde koolasch, ter dienste der wegen, welke door de gemeente worden onderhouden, en aanbesteed: het diep- en schoonhouden van de havens, grachten, banslooten, heulen, riolen en putten binnen de gemeente, beiden voor den tijd van tien jaren. Er waren ingeleverd 7 inschrijvingsbiljetten, terwijl de werken te zamen zijn gepacht en aangenomen door den heer W. Sonneveld aldaar, als laagste inschrijver, voor eene som van *f* 48,725.

— Tot vierden geneesheer aan het gesticht voor krankzinnigen Meerenberg is benoemd de heer W. F. Buchner, med. chir. et art. obst. doctor, assistent geneesheer aan het buitengasthuis te Amsterdam.

— De Regtbank te Nijmegen heeft pastoor Bekkers veroordeeld tot teruggave van *f* 15,000, die hij kort voor het overlijden van de wed. V. als eene gift voor het R. K. parochiaal armbestuur had medegenomen.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 21 November.

OVERLEDEN: A. C. Spangenberg, vrouw van J. H. Moehle, 72 j. — J. C. Schrameier Verbrugge, d., 1 m. — C. Kievits, z., 8 m. — L. van Leeuwen, wed. D. Schrauwer, 84 j. — W. Ruts, man van J. T. van Eyck, 35 j. — C. Faro, man van M. Sudderland, 39 j. — H. J. Schmits, z., 1 j.

BEVALLEN: E. Lucardie, geb. Velthoven, levenl. d. — J. Moerkerk, geb. Edelenbosch, z. — J. C. Eshuis, geb. Weeda, z. — A. H. van Booven, geb. Breynck, z. — C. Vis, geb. van Vliet, d. — A. M. Biederlack, geb. Möllenbrock, z. — J. Mortelmans, geb. Spanjersberg, d. — A. van Dijk, geb. André, z. — K. Genésens, geb. Verhey, z. — A. E. Post, geb. Winter, z. — M. E. Wijnands, geb. Ording, d. — L. Wagner, geb. de Ligt, z. — R. Roos, geb. van Trommel, z. — A. C. Vermaesen, geb. Sturk, z. — C. G. M. Gilissen, geb. Zoetmulder, d. — M. Hoogenbergh, geb. de Vrij, d. — C. Pak, geb. Huttemans, z. — C. Iburg, geb. van der Reyde, z. — J. de Gruiter, geb. Henschen, d. — M. Rust, geb. Smeets, d. — C. van der Kolk, geb. van Veen, d.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 21 Nov.

	2 maanden.	Kort.
Londen...	11.61½	11.66½
d.° 3/m.	11.58¾	—
Parijs . .	55 7/16	55 13/16
d.° 3/m.	55¼	—
Bordeaux.	55 3/16	55 9/16
Genua. . .	45½	—
Livorno. .	38½	-
Napels . .	78	—
Petersb. .	165	—
Hamburg.	35 1/16	35 3/16
d.° 3/m. .	35	—
Antwerp .	—	1½ v

	6 weken.	Kort.
Frankfort	99¾	—
Augsburg	99	—
Weenen. .	92	—
Triest. . .	91⅝	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 21 Nov.

	2 maanden		zigt.	
Londen. .	11.62½	g	11.67½	g
Parijs. . .	55 7/16	g	55¾	g
Bordeaux.	55	g	—	g
d.° ½ m.	55¾	g	—	g
Genua . .	45½	g	—	g
Livorno. .	38½	g	—	g
Napels . .	78½	g	—	g
Hamburg.	35 1/16	g	35⅝	g
	3 maanden.		Zigt.	
Madrid . .	241	g	—	g
Cadix. . .	243	g	—	g
Sevilië . .	240	g	—	g
Bilbao . .	240	g	—	g
Lissabon .	40¾	g	—	g
Porto. . .	40¼	g	—	g
Petersb. .	165	g		
	6 weken.		Zigt	
Weenen ..	92	g	—	g
Augsburg	99	g	—	g
Frankfort.	99¾	g		

Rotterdam ½.

Beurstijdingen.

ROTTERDAM den 21 November.

	l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.... Werk. Schuld 2½ pCt.	63 5/16		
„ dito dito 4 „	97	97¼	97
België...... Obl. bij Roths. 2½ „	51⅝		
Spanje,.. Obl. 3 pCt. nu 1¼ „	32 3/16	32¼	32¼
„ Binnenl. a 6/m. 3 „	41⅞	41 15/16	41 15/16
Portugal, Obl. 1856/7/9. 3 „	41⅞	41 15/16	41 15/16
Rusland, bij *Stieglitz*.. 4 „	80¼		
„ Obl. Lond... 3 „	64	64 1/16	64 1/16
„ bij Stiegl. 1855 5 „	99⅞		
„ Spoorw. Aand. *f*	220		
Pruissen, Obl. .... 5 „	101¾		
Oostenr., Obl. in Metal. 5 „	28¾		
„ dito dito .... 5 „	53¾	53⅞	53 15/16
„ dito Nat. Met. 5 „	57⅝	57 11/16	57 11/16
Venez.,.. Oblig. .... 1½ „	13⅞		
Grenada, Obligatien... 3½ „	14 11/16		
„ Uitgestelde..... „	4 31/32		
Mexiko,.. Oblig. .... 3 „	20 7/16	20½	20⅝

Binnenlandsche fondsen waren heden eenigzins flaauwer gestemd. Buitenlandsche effecten over het algemeen zeer vast in prijs, de handel was echter in geene der soorten van eenige beduidendheid.

Het Committé der Effectenhandelaren,
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure. Spanje, 1¾ pc., 32½. Certificaten Coupons 4 7/16. Oostenrijk, Oude Metalliek, 5 pc., 53 11/16, 53⅞; dito Nationale 5 pc., 57 9/16, 57⅝.

AMSTERDAM den 21 November.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl....	Werk. Schuld 2½	pCt.	62¾	63	62¾
"	dito dito 3	"	74¾	74⅞	74 13/16
"	dito dito 4	"	96⅝	96⅞	96⅝
"	Amort-Synd...3½	"			
"	Handel-Maats.4½	"	125⅝	126⅛	125¾
"	dito Leening 4	"	95¾		
"	Leen. Holl. Sp.	"	100		
"	Rijn-Spoorw...4½	"			
"	Maats. v. Wend. 4	"			
België,...	Cert. *Rothsch.* 2½	"	51⅞		
Frankrijk,	Certificaten....3	"			
Spanje,..	Buitenlands...1½	"	32 7/16	32½	32½
"	dito 3	"	43⅝		
"	Binn. a f 60003	"	42 1/16	42 5/16	42 5/16
"	Amort. Schuld.........		11 1/16		
"	Bew. v. Coup..........				
Portugal,	Oblig. 3	pCt.	43 5/16	43 7/16	
"	dito 1856/57..3	"	41⅞	41 15/16	
"	dito Uitgest...		30		
Rusland,	Obl. *Hope en C.* 5	"	104¼	104⅜	
"	dito 1828/29..5	"	102		
"	Cert. 1831/33..5	"	85		
"	dito 1840......4	"	80¾	80⅞	
"	dito *Stieglitz*..4	"	80 11/16		
"	dito d.° Nieuwe 5	"	90		
"	dito d.° 1855 N.5	"	99¾		
"	dito te Londen 4½	"			
"	dito v. Assign. 6	"	62¾		
"	Inschr. dito ...6	"			
Polen,....	Aand. 1835.........f		157½	157¾	
"	Obligatien......4	pCt.	77¾		
Pruissen,	Oblig............ 5	"	101⅝		
"	Aand....... 3½	"	201¾		
Oostenr.,	Obl. *Goll en C.* 5	"			
"	dito dito 4	"			
"	dito Met. Oude 5	"	53¾	54 1/16	53¾
"	dito N. te Ams. 5	"	73¼	73 5/16	73¼
"	dito Nat. Met. 5	"	57 9/16	57⅞	57 9/16
"	dito Metail.....2½	"	28¾	28⅞	28 13/16
"	Wen. Ad. fl 250 4	"	266		
Brazilië,	1824, £ 100, 5	"			
Equador,	£ 100..........1	"			
Venez.....	Obligatien......3	"	26½	26⅝	26½
"	Uitgestelde....1½	"	13 13/16	13⅞	
Grenada,	Obligatien......3½	"	14⅝		
"	Uitgestelde....		4⅞	4 15/16	
Mexico,..	Obligatien......3	"	20⅝	20 11/16	
Illinois,	7	"	78⅞		

België, Cert. Adm. Bank, 2½ pc., 51⅝. Rusland, Cert. te Londen, 1859, 3 pc., 63 13/16; dito Spoorweg Actien, volgef., 5 pc., 219½, 220. Brazilië, 1852, 4½ pc., 91½. Philad., bij Hope & Co., Lr. A, f 95¾, 96; dito Lr. B, f 100½. Louisiana, 5 pc., 101. Griekenland, 5 pc., 3 3/16, ¼.

Beleening 3 pc., Prolongatie 3½ pc., Disconto 3 pc.

Binnenl. fondsen flaauw. Buitenl. vast met levendigen handel in Oostenrijksche en Spaansche.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 62¾. Spanje, 1¾ pc., 32½; dito Binnenl. 3 pc., 42 5/16. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 53 11/16 a ¾; idem Nationale, 5 pc., 57 9/16 a ⅝.

Prijzen der Buitenl. Coupons
en UITGELOTE OBLIGATIEN.

AMSTERDAM den 21 November.

Metalliek......	f 23.20	Sp. Piasters....	f 2.40½.
idem Nationale..	- —.—	" Coup. per fr.	- —.
Napelsche.......	- —.—.	Hamb. Russen..	- 32⅜.
Div. Eng. in £...	- 11.60.	Russ. in Zilv. R.	- 33½.
Eng. Russen....	- 11.75.	Poolsche in fl...	- 26¾.
Fransche.......	- 55¼.	Coup. Port. 1 Jan.	
Belgische.......	- 55¾.	1848 per £ 2.	- —.—
Pruissische.....	- 35.	Papier Roeb....	- —.—

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 21 November.

De heden gehouden veiling van 94/1, 257/2, 396/4 doozen Smyrna Vijgen, 371 kistj. dito dito, 33/1 en 19/2 doozen zwart Rozijn is geheel opgehouden.

Meekrappen redelijk aangeboden, doch grootendeels f 1 boven de waarde gehouden; tot vorige prijzen bestond veel kooplust, zoodat alles wat alzoo voorkwam grif nemers vond. Wortelen weinig meer aangeboden.

Granen, Zaden enz. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. vond heden bij ruimen aanvoer tot 30 a 50 c. hooger voor bakkerij en ook voor de mindere soorten ter verzending genegen koopers; jarige goede en puike f 10 a f 10.50; mindere f 8.50 a f 9.75. De puikste nieuwe f 9.20 a f 9.60; middelbare f 8.80 a f 9.10; geringe f 7.50 a f 8.70; Roode f 10 a f 15 hooger; 164 ℔ jarige Hoogl. Kleefs. f 335, f 340; 160, 162 ℔ dito f 325, f 335; 161 ℔ O. Straalsund f 325, f 330; 163 ℔ Jar. Bovenl. Ris f 315; 160 ℔ N. dito f 300. Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. 30 c. hooger: f 6.80 a f 7.70; buitenl. f 10 hooger: 154 ℔ jar. Wolgast f 2.30; 156 ℔ N. Pruiss. f 240; 156 ℔ jar. Straalsund f 230; 151 ℔ Belg. f 222; f 223, f 225; 150 ℔ Pruiss. f 210, f 213; 141 ℔ Petersb. f 183. Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. 10 c. lager; Winter f 5.25 a f 6.40; dito Zomer f 5.20 a f 6; voorts 129 ℔ ligt gedroogde Straalsund f 195. Haver slap. Zeeuws. en Inl. Korte f 3.40 a f 5; dito Lange f 2.40 a f 4. Boekweit: op 140 ℔ N.-Brab. f 184, f 185, f 186, f 188, f 190; Rijn f 185. Erwten. Zeeuws. Groene f 9, f 10.25; groote dito f 10, f 13; Geldersche Graauwe en Capucijner f 11, f 16. Boonen. Zeeuws. en Walch. Witte f 8, f 10.25; dito Bruine f 8.50, f 10.75; dito Paardenboonen f 6.20, f 7.20. Koolzaad hooger: Zeeuws. £ 56½, 57. Overm. £ 57; puik Zeeuws. gestort £ 58. Kanariezaad f 10.75, f 11.75.

Vlas. De groote aanvoer ter markt van heden ruimde tot goed vorige prijzen grif op. Op het land was de handel gedurende de vorige week zeer belangrijk.

SCHIEDAM den 21 November.

Granen. Verkocht: Rogge, 142 ℔ Jar. Petersb. f 186 l/m.

Moutwijn per Ned. Vat zonder fust	f 14.—.
Jenever, " " " " "	- 19.50.
Amst. proef, " " " " "	- 20.75.

alles zonder de belasting.

Spoeling, per Ketel	- 1.70.

AMSTERDAM den 21 November.

Vetwaren. Zuidzee-Traan f 33½; Robben- f 36; Astrakan- f 31; Oost-Indische- f 31; Bruine Lever- f 42 a f 43, bl. f 52 a f 56; Rondvisch per 50 Ned. ℔ f 14½; Ansjovis 1859r f 7¾, 1858r f 8½.

Talk. De 64 v. Pet.. heden in veiling, zijn verkocht van f 35¾ tot f 37. De 25 fust. Belg. Stads-Smeer werden tot f 35 opgehouden.

Vee. Runderen 1ste kwal. f 180 a f 200, 2de kwal. f 170 a f 190, 3de kwal. f 160 a f 180; Melk- en Kalf-Koeijen f 120 a f 180; Schapen f 20 a f 26; Varkens 42 a 46 c. per Ned. ℔.

Granen. Tarwe vast: 126 ℔ Jar. Vriessche f 270 a./d. Zaan; 128 ℔ O. Fransche f 285. Rogge prijshoudend met minder handel: 124 ℔ Pruiss. f 212; 127 ℔ Deensche f 216; 125 ℔ Pruiss. f 215; 118 ℔ Jar. Petersb. f 184, en 116 ℔ dito f 180. Gerst in een doen: 108 ℔ Fransche f 178. Haver zonder handel. Boekweit f 8 hooger: 120 ℔ Jar. Holsteinsche f 200; 119 ℔ N. Geld. f 210, en 117 ℔ N. Gordijker f 202.

Zaden enz. Koolzaad: £ ½ hooger; Dantzig £ 54½; op 9 v. Olie te lev. dadelijk Rubs £ 58½; Nov. £ 60. Lijnzaad een doen: 112, 113 ℔ Petersb. f 290; 98 ℔ Archang. f 247½; 110, 111 ℔ Calcutta f 310; 113 ℔ Silesiesch f 290. Raapolie williger: op 6/w. f 36¾; vlieg. f 35½; 1 Dec. f 35 a f 34⅞; 1 Mei f 36¾, f 36⅝, f 36½. Lijnolie hooger betaald: op 6/w. f 31¼; Vlieg. f 30; 1 Dec. f 29¾; 1 April en Mei f 30¾, f 31. Hennepolie op 6 w. f 37½. Raapkoeken per 1040 stuks f 56 a f 60. Lijnkoeken per 104 st. f 9 a f 11.

De marktnotering was heden als volgt:

Hooi. Langstr. f 14½ a 16½	Stroo. Rogge f 11½ a 12
Kamper-Eilands.. " 13½ " 16	Tarwe....... " 11 " 11½
Koe........... " 10 " 13½	

GRONINGEN den 18 November.

Granen enz. Bij zeer kleinen aanvoer was de stemming voor Tarwe, Rogge en Boekweit weer wel zoo aangenaam. Tarwe tot 20 c. hooger coulant te plaatsen; voor 127 a 130 ℔ knappe Roode is f 8.45 en f 8.85 bedongen, en voor puike kwaliteit nog iets meer besteed. Rogge tot 10 c. hooger, hoofdzakelijk aan consumtie, 120 ℔ Jarige f 6.65 en die koers is ook nog te vergeefs geboden. Boekweit heeft ook nog 15 a 20 c. meer opgebragt. 116 ℔ Zwarte Zand f 5.45 a f 5.50. Gerst tot 10 c. verlaging coulant genomen, doch ook nog eenige partijen onverkocht gebleven, die op vorige koersen werden gehouden: 96, 99 a 103 ℔ Winter f 5.30, f 5.70 a f 6. Haver in alle soorten prijshoudend. Paardenboonen wel zoo aangenaam, en meestal boven de f 7 gevraagd. Gort stil. Koolzaad wederom iets beter te plaatsen, doch weinig in omgegaan; men noteert het beste op f 11.50. Raapolie f 33 a f 33¼. Lijnolie f 29.50. Raapkoeken f 70. Lijnkoeken f 10½ a f 11.

LONDEN den 19 November.

Talk. De markt blijft zeer stil maar onveranderd: Stadstalk 60/. P Y C disp. 59/, Nov./Dec. 58/6, Dec. 58/9, Jan./Maart 58/.

LIVERPOOL den 18 November.

Katoen. De markt was in deze week flaauw, en alleen de betere Amerik. soorten blijven vast, terwijl de mindere soorten flaauw en zelfs lager zijn. Egyptische soorten evenéens lager. Surat veel aangeboden. Op speculatie vonden nemers 1740 b. en voor uitvoer 3170 b. — Asschen. Omzet 310 v. tot 27/ a 27/6 voor Pot-, en 27/9 a 28/ voor Paarl-. — Van Zwavel zijn 150 t. verkocht tot £ 8.5 a £ 8.15. — Palmolie. 260 t. bedongen £ 45.10 a £ 46. — Harst onveranderd. Omzet 5400 vtjs. tot 4/ a 4/1. — Terpentijnolie flaauwer met verkoopers tot 33/6. Omzet 280 vtjs.

Kolenvrachten.

van Wales					
naar de Kaap de Goede Hoop.	38/	a 40/	naar Meerrachu...	45/	- 47/6
" Hongkong...	60/	- 62/6	" Bombay.....	42/6	- 45/
" Shanghai....	65/	- 67/6	" Calcutta....	40/	- —
" Sydney.....	45/	- 46/	" Aden.......	52/6	- 55/
" Madras.....	45/	- 47/6	" Singapore...	48/	- —
" Melbourne..	45/	- 47/6	" Suez.......	62/6	- —
van hier			" Hong-Kong..	60/	- —
" Panama.....	45/	- —	" Shanghai....	60/	- 62/6
" Ceylon.....	42/	- 43/	" Tourance...	50/	- —
			" Madras.....	42/6	- —
			" SanFrancisco.	45/	- —

ANTWERPEN den 19 November.

Rijst. Gep. soorten zijn zeer gezocht; er zijn heden afgedaan 5 a 600 b. Arracan en 800 b. Rangoon, alles tot vaste prijzen. — Van Talk vonden 20 v. B.-A. tot f 34 nemers, en van Tabak 147 b. Akyab. — Granen. Tarwe stil. Rogge onveranderd; Inl. f 8¼, Odessa zeilende f 7½. Gerst en Lijnzaad zoowel als Koolzaad prijshoudend en vast.

HAVRE den 17 November.

Katoen. Er gaat zeer weinig om. Heden vonden 400 b. disp. en eenige 100de b. op levering nemers. — Koffij. Men meldt ons den verkoop van 2520 b. Manilla op levering tot fr. 126½. — Van Suiker zijn gedaan 713 k. Havana n.° 12 tot fr. 34½. — Rijst. 150 a 200 tiersjes Carolina vonden nemers tot geh. prijs. — Van Cacao zijn 100 b. Haïti verkocht tot fr. 56. — Cutch. 10/m. kil. bedongen fr. 25. — Verwhout. Voor 10 t. Carmen Campêchehout betaalde men fr. 9.25.

HAVRE den 18 November.

Katoen. De omzet is niet zeer belangrijk en bepaalt zich tot 820 b. Op levering zijn daarentegen 2500 b. verkocht. Onze voorraad bepaalt zich tot 16,500 b., waaronder slechts 9000 b. Amerik. soorten. — Suiker. 300 k. Havanna n.° 12 bedongen fr. 35. — Potasch. 50 v. 1a. Amerik. bedongen fr. 49½. — Talk is gezocht en hooger. 20/m. kil. inl. zijn afgedaan tot fr. 70¾. — Van Rotting zijn 12/m. kil. tot geh. prijs verkocht. — Verwhout. Men meldt ons den verkoop van 280 t. Campêche op levering tot fr. 9.

HAMBURG den 19 November.

Koffij onveranderd. — Zink zonder handel. — Granen. Tarwe vast maar stil. Rogge onveranderd. — Raapolie per Nov. 23⅞; per Mei 24⅝. — Wol. In de gisteren gehouden veiling van 1643 b. werd alles opgeh.

NEW-YORK den 9 November.

De handel alhier en over het algemeen in de Vereenigde Staten is zeer gunstig en wij zouden hier niets meer bij te voegen hebben, indien onze Banken in de laatste weken niet eene verkeerde rigting waren gevolgd door hunne vrijgevigheid in het disconteren van veel papier, dat niet de naam van *first class* verdient. Onze uitvoer neemt van dag tot dag toe en vooral is die van Katoen uit de zuidelijke havens belangrijker dan ooit te voren in deze maand en de prijzen stijgen daardoor merkelijk, hetgeen evenzoo indien nog niet meer met Granen, Meel enz. het geval is. Dit is ook de oorzaak dat de toestand in het Westen merkelijk verbetert en mogen wij met meer vertrouwen op betere tijden hopen. De staat der Banken, die gisteren bekend werd, heeft geen indruk gemaakt, daar dezelve bevestigt hetgeen wij hierboven reeds zeiden.

Beleeningen....	$ 120,118,437	vermeerderd	$ 1,703,609
Spetie.........	" 20,228,442	verminderd	" 1,020,633
dito in omloop..	" 8,627,421	vermeerderd	" 351,017
Deposito's......	" 73,678,898	"	" 590,717

De uitvoer van Spetien bedroegen deze week 1½ millioen en in de vorige 2 millioen Dollars. Onze Geldmarkt is geheel in denzelfden toestand gebleven en ofschooner van sommige kanten meer vraag is zijn onze noteringen onveranderd en disconto voor kort papier 6 a 7 % en voor lang 6 a 7½ %. In Fondsen gaat niets om en men schijnt volstrekt niet meer geneigd te zijn zijn geld in spoorwegen en zelfs Staatspapieren te steken. — Asschen 5¼ c. en matig gevraagd. — Katoen. De berigten omtrent de vorst in verschillende districten hebben de markt vaster doen worden; later is deze stemming echter een weinig verflaauwd en de prijzen zijn weder ⅛ d. gedaald en blijven nog flaauw. Omzet dezer week 18/m. b. Voorraad 20,000 b. — Verwhout flaauw. De omzet bepaalt zich tot 180 t. Domingo Blaauw tot geh. prijs en 20 t. Lima tot $ 67½. — Meel onveranderd met veel aanvoer en gevraagd. — Granen. Tarwe door de molenaars zeer gezocht en daardoor hooger. Rogge 85 c. Maïs vast 99 a 103 c. — Huiden flaauw met lagere prijzen. — Honig vond voor consumtie coulant nemers; prijs 57½ a 60 c. — Terpentijnolie flaauw maar onveranderd 47 c. — Harst flaauw. Ordin. bruine zeilende zijn tot $ 1.55 te plaatsen. — Terpentijn onveranderd. Voorraad 8000 v. — Tabak gevraagd met vaste prijzen. Van den nieuwen oogst zijn eenige partijen aangekomen, die echter allen beschadigd en daardoor niet te beoordeelen zijn. Yara is minder gevraagd. — Koers op Londen 109¾ a 110¼.

BALTIMORE den 8 November.

Tabak bleef sedert ons vorig berigt gevraagd, maar de handel was van weinig belang. Maryland vond in alle kwal. tot vorige prijzen coulant nemers, alleen korte soorten bedongen ¼ a ½ $ minder. Onze voorraad in de eerste hand bestaat alleen uit ordin. en goed ordin. soorten, maar vele planters willen niet tot den marktprijs verkoopen maar liever wachten. Slechts 2 v. nieuwe zijn tot heden aangevoerd, waarvan het eene van zeer goede kwal. $ 10 bedong. Wij vertrouwen dat het nieuwe gewas goed zal uitvallen. Ohio bedong in sommige gevallen iets lagere prijzen en over het algemeen ging hierin weinig om. De oogst wordt op 15 a 20/m. v. geschat en de kwaliteit moet zeer goed zijn. Bays nominaal en zonder eenigen handel. — Vrachten naar Bremen 22/6, Rotterdam 32/ per vat.

BOMBAY den 26 October.

Katoen. Surat, Broach en Jamboosar noteert men Rs. 144, Dhollerah 137 a 138, Oomrawattee 135 en Camptah Rs. 128. — Oliezaden. Lijn- Rs. 4.11, Kool- Rs. 5, Sesam steeds nominaal Rs. 24. Men verzekert dat de oogst zeer gunstig zal uitvallen zoowel wat kwantiteit als kwaliteit betreft. — Koffij. Malabar is nog niet aan de markt. Moka Rs. 12 begint aangevoerd te worden. — Was Rs. 16. Omzet 300 maunds Witte. Voorraad 100 k. Witte Singapore. — Curcuma Rs. 25. — Cocosolie Rs. 79½ a 80. — Wol Rs. 140. — Peper Rs. 93 a 95. — Salpeter Rs. 14. — Vrachten zeer stil. — Wisselkoers op Londen 2/1⅛ a 2/1 5/16.

Scheepstijdingen.

Brouwersh.
20 nov. Niets gepasseerd.
Aangekomen.
21 *Albatross* (st), Hellevoet (vertr. n. Liverpool)
(20 Z. O.; 21 Z.)

Hellevoet. *Aang.*
20 nov. *Louise* (st.), Grangemouth
Eliza Blagdon, Turgoose, Leith
Cygnet, Boyce, Newcastle
21 *Irwell* (st.), Hull
Susan West, Reason, Londen
Antje, Nieveen, Riga
Christine, Backsen, Dantzig
Christine, Koehler, Riga
Ida, Wolkammer, Nantes
Moore, Robinson, Newc.
Vertrokken.
20 *Otter* (st.), Newcastle
Thames, Funk, dito
Ocean Bride, Arnold, d.°
21 *Albatross* (st.), Brouwershaven
Baron van Pallandt van Roosendaal, Hoogenstraten, Cardiff
Adm. Ver-Huell (st.), Havre
la Plata (st.), Hull
Een schoener bij Goedereede op strand; nader niets bekend. — Voor gaats eene bark en een fregat.
(20 O., dik.)
(21 OZO—ZO—ZZO)

Brielle *Aangek.*
20 nov. *Seine* (st.), Havre
Prins v. Oranje (st.), Duinkerken
Hanover (st.), Londen
Ary Scheffer (st), Hamb.
De stoomboot *Patras*, v. Londen n. Rotterdam, is door mist in de Bank aan den grond gestoomd en blijven zitten.
Aangekomen.
21 *Brother's Success*, Hobart, Rochester
Earl of Auckland (st.), Londen
Batavier (st.), dito
Adm. Cator (st), Hartlep.
De *Patras* (st.), is heden nacht vlot gekomen en opgestoomd.
Vertrokken.
20 *Fijenoord* (st.), Londen
Besson, Turner, Newc.
(20 O. Z. O.)
(21 ZO.—ZZO.—Z. t. O.)

Maassluis *Aang.*
19 nov. *Three Brothers*, Gilbert, dito
Vertrokken.
19 *Zeus*, Oversluiz., Bergen (wel in zee.)
21 *Courier*, v. d. Stolk, Abbeville
(20 O., 21 Z. Z. W.)

Zierikzee *Aang.*
18 nov. *Adolf Eduard*, Teensma, Newcastle n. Delfshaven
Vertrokken.
20 *Alma*, Bowbyes, Newc.

Amsterdam *Vertr.*
10 nov. *Jetskalina Wija*, Doornbosch, Suriname
Alphard, Roelfsema, Ancona
Triton, Feenstra, Newc.
Volontair (s), Stockholm
20 *Cornelia*, Doijen, Surin.

Texel *Aangek.*
18 nov. *Thirteen*, Brown, Sunderland
19 *Catharina*, Wiersema, Londen
Catherine, Besford, Sunderland
Gipsy, Paddon, dito
Ann Proud, Gardon, dito
Coldstream, White, dito
Verwachting, Ruiten, Boness
Vereeniging, Stuit, Droback
20 *Preciosa*, Ouwehand, Lissabon
Affinity, Arnold, Cardiff
Amstel, Weitinga, Liverp.
Johanna, Kranenborg, Nerva
Kjelborg (s), Frederikst.
Vertrokken.
18 Z. M. kotter *Vlinder*, Noordzij, Vlissingen
Lion (st.), Londen
Cicero, Emmerson, Sunderland
20 *Arius*, Engelsman, Syra
Vlijt, Engelsman, Triest
Orion, Roelfsema, Genua
Twee Gezusters, de Groot, Londen
Reliance, Reed, Sunderl.
Twenthe (st.), Hull
21 *Ondine* (st.), Bordeaux
Beatrix, van der Wijck, Sunderland
Fortuna, Fredriksen, Christiania
(21 Z. O.)

Vlie *Aangek.*
17 nov. *Margaretha Alida*, Duin. Koningsbergen
Hoop, Oldenburger, Memel
Taletta, Duncker, Bongzyl
Catharina Frederika, Smit, Frederikstad
Geertruida, de Groot, d.°
Frits & Betsy, Stuit, dito
Hillechina Hendrika, Meinsma, Christiansand
18 *Concordia*, Schulte, Riga
Grietje, Burghout, Memel
Spes Nostra, Beukema, Fredrikshamn
Onderneming, Kooiman, Christiansand
Amsterdam (s), Hamburg
Ida, Alberts, Bremen
Johannes, Bohn, Reussenhafen
Vertrokken.
17 *Stoomvaart* (st.), Hamb.
20 *Eendragt*, de Boer, Stettin
Anna Catharina, Claussen, Kopenh.
Remda, Bakker, Itzehoe
Ornen, Fex, Gothenburg
Emil, Appelberg, dito

Zoltkamp *Vertr.*
19 nov. *Jacobus*, Koning, Londen

Vlissingen *Aang.*
16 nov. *Gezina Reina*, Sap, Riga
18 *New England*, Edge, New-Orleans
19 *Caroline Visin*, Florio, Galatz
Vertrokken.
18 *Sine Nomine*, Haccou, Engeland

—o—

Havanna *Vertr.*
24 oct. *Anna Maria Wilh.*, Fischer, Falmouth

New-York *Aangek.*
7 nov. *Macaulay*, Rogers, Rotterdam
Tuisco, Dannemann, dito
Gezusters, Visser, Fernambuck
Uitgeklaard
4 *Herzogin von Brabant*, Beling, Rotterdam
7 *Dirk Hendrik*, Prins, Londen
In lading.
8 *Willem Frederik*, Visser, Amsterdam
Chase, Edwards, Rott.

Boston *Aangek.*
2 nov. *Scotia*, Miskelly, Rotterdam

Sulina *Vertr.*
2 nov. *Amicitia*, Wijgers, Falmouth
Roelfina Roelina, Lula, dito
Jacoba Gezina, de Groot, dito

Smirna *Vertr.*
2 nov. *Elisabeth*, Metus, Tchesmé (om de lading voor Londen te completeren.)
Aangekomen.
10 nov. *Jacoba*, v. d. Plas, Hull

Triest *Vertrokken*
16 nov. *Orion*, Braamhorst, Cephalonia

Livorno *Aang.*
15 nov. *Diana*, Giezen, Hammerfest

Girgenti *Aangek.*
6 nov. *Mathilde*, Fekkes, Livorno (na vele stormen doorgestaan te hebben)

Marseille *Aangek.*
18 nov. *Rhône* (st.), Rott.

Cadix *Vertrokken*
12 nov. *Zeeploeg*, Braamhorst, Ayamonte

Bordeaux *Vertr.*
19 nov. *Bordeaux* (s), Rott.

St. Nazaire *Aang.*
18 nov. *Hermanus Gerardus*, Rozenberg, Amsterd.

Havre *Aangek.*
18 nov. *Levant* (st.), Rott.

Liverpool *Aangek.*
19 nov. *Orion*, Huges, Rott.
Vertrokken.
17 *Annechina Harmina*, Stutvoet, Harlingen

Bristol *Aangek.*
19 nov. *Balmoral* (st.), Lovius, Nantes

Falmouth *Aangek.*
19 nov. *Victor*, Prehn, Cheribon (n. Stockh.)

Portland *Gepass.*
14 nov. *Stella Maris*, Leeflang, Rotterdam n. Samarang

Cowes *Aangek.*
18 nov. *Petrea*, Crowell, Batavia

Portsmouth *Vertr.*
18 nov. *Alma & Olga*, Osnabruck, (v. Java) Hamburg

Londen *Uitgekl.*
18 nov. *Grietje*, Hes, Antw.
Alida Folkerts, Mooi, Amsterdam
In lading.
19 *Harmonie*, Tunteler, Amsterdam

Hartlepool *Aangek.*
18 nov. *Corsair*, Smith, Amsterdam

Sunderland *Aang.*
17 nov. *Cambridge*, Blair, Amsterdam
18 *Cleadon*, Brown, Nieuwe Diep

Shields *Aangek.*
18 nov. *Drie Gebroeders*, Loodijzen, Kroonstad
Vier Gebroeders, de Boer, Londen

Lowestoffe *Vertr.*
18 nov. *Vulcan*, Gall, (v. Rott.) Newcastle

Hamburg *Aangek.*
18 nov. *Jonge Johann*, Janssen, Amsterdam
19 *Aukjen*, v. Peer, Hull
Vertrokken.
18 *Jantje*, Smit, Porto Alegre

Bremerhaven *Aang.*
18 nov. *Hunsingo*, Oostema, Riga
Vertrokken.
18 *Dirkje*, Poort, Amst.
Gretina, Groenewold, d.°

Dantzig *Vertr.*
18 nov. *Flora*, Schulte, Amst.
Finke, Rosendahl, dito
Reinhard, Bolwin, Delfz.

Pillau *Aangek.*
15 nov. *Vier Gebroeders*, Woudstra, Londen
17 *Weldaad*, Voogd, Bergen
Vertrokken.
16 *Gesina Mensinga*, Pot, Rotterdam
Martinus Heere, Mulder, Antwerpen
Catharina, Rozema, Groningen
Petrus Horreus, Zwieting, dito
Maria, Visser, Grangem.
Vrouw Geertruida, Bontekoe, Bremen

Memel *Aangek.*
16 nov. *Gesina*, Krook, Londen
Vertrokken.
15 *Vertrouwen*, Kal, Lond.

Bolderaa *Aangek.*
13 nov *Adeline*, Pelsneck, Amsterdam
14 *Duna*, Hatlich, dito
Aegir, Bauer, dito
Industrie, Dade, dito
Vertrokken.
13 *Fennechina Hendrika*, Groenewold, Elseneur
Drie Gezusters Pott, v. Emmen, dito
Jantina, Boon, dito
Helena, Schreuder, dito
Jantje Doornbos, Smit Addens, Elseneur
Albert van Panhuys, v. d. Ley, dito
Spruit, Pott, dito
Tweelingen, Middel, dito
Wiebrandus Udo, Kiers, Holland
Jacoba Gezina, Reinders, de Wezer
15 *Wilhelmus*, Smuller, Holland
Antonius, Gönningen, d.°
Aurora, Gruber, dito
Anna, Roskamp, dito
Maria, Walker, dito
Preciosa, Albers, dito
Wilhelm, Velt, dito
Hermanna, Veling, Elseneur
Sancta Maria, Swart, d.°
Hendrika, Wegener, d.°
Enjetta, de Boer, dito
Wendelina, Hilbrands, d.°
Ida, Jongebloed, Antw.

Landscrona *Aang.*
10 nov. *Maria*, Voordewind, Lond.

Kopenhagen *Aangek.*
17 nov. *Vijf Gezusters*, de Jonge, St. Pet.
Uitgeklaard.
17 *Alberdina*, Backband, Holland
Gepasseerd.
18 *Najade*, Sieh, Libau n. Holland

—o—

Rotterdam 21 nov. Luidens een bij het Departement van Marine ingekomen berigt, heeft het den gezagvoerder A. Noordzij, van 's Rijks werkvaartuig *de Vlinder*, mogen gelukken, in den avond van 16 dezer, na veel moeite en inspanning, op de hoogte van Goedereede te redden de bemanning van het in zinkenden staat verkeerend Ned. tjalkschip *Ida*, schipper F. G. Lukje, v. Rotterdam naar Belfast. Vooraf had stuurman Noordzij vruchteloos beproefd de *Ida* te Brouwershaven binnen te brengen. (Zijnde dit het scheepje, in ons N.° van 18 nov. art. Brouwershaven vermeld.)

— Volgens telegrafisch berigt. is de *Gironde* (st.), kapit. van Emmerik, van Reval n. Rotterdam, heden morgen te Kopenhagen aangekomen en zou heden avond de reis voortzetten.

Antwerpen 20 nov. Onder de in de Zwarte Zee verongelukte schepen behoort de Belgische bark *Ieidore*, kapit. Stappers.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 22 nov.: 1ste getijde 1 ure 32 min.; 2de get. 1 ure 56 min.

Arnhem. Waterhoogte 19 nov. 1.40 el.

Keulen. Rijnhoogte 19 nov. 7 v. ½ d. en 20 nov. 6 v. 10 d. Rijnl.

Aangekomen 20 nov.: Fr. Kamps met 3693 ctr., v. Rotterd.; J. L. Wilson met 2646 en M. Greven met 3938 ctr., beiden van Amsterdam.

—o—

Cargalijsten.

Rotterdam.

LONDEN, Earl of Auckland, W. W. Appleton. — 70 z. Sulphate van Ammonia, 1 k. Olie, 8/2 k. Thee, 4 v. Sandrac, 1 v. Chlorate Potasch en 20 z. Piment, C. Hemmann en Co.; 12 v. Rozijnen, C. Kolff en Zn.; 8 oksh. Wijn, Collings en Maingy; 4 b. Gom-Elastiek, J. H. Claus en J. Raulino; 9 cer. Indigo, C. L. Roechling en Co.; 1 v. en 1 p. Koopmans. en 1 b. Spek, Boomer en Co.; 1 k. Koopm., J. B. Crol en Co.; 1 k. Wasdoek, Verwey en Co.; 1 k. Ivoor, M. L. Schnitzler; 26 v. Traan, F. W. C. Blom; 3 k. Indigo, Schleusner en Stangle; 3 v. Koopm., A. T. Sölling en Co.; 1 k. dito, A. M. en C. Pluygers; 1 k. dito, A. Schröder en Co.; 1 k. dito, C. L. Ringrose en Co.; 4 coll. Garen, Midicijnen enz., T. Hooyberg, te Leyden; 125 z. Hoppe; 40 k. Suiker, 1 p. Rum, ¼ v. en 1 b. Wijn, 7 v. Bier, 100 z. Gom, 4 b. Carbonate van Ammonia, 3 v. Dadels, 5 v. Smeltkroezen, 5 v. Visch, 8 v. Sprot, 6 b. ledige Zakken, 1 mand, 1 b. en 1 p. Koopm., Order.

LONDEN, Hanover, R. B. Hart. — 1 b. Wol, Boutmy en Co.; 3 v. Kokosnootolie, P. J. van der Schrieck en Co.; 6 v. Wijn, C. Cardinaal; 4 v. Rum, Boomer en Co.; 5 b. Huiden, T. N. J. van Wely; 5 pakk. Koopmans., Diversen; 20 dito dito, Order.

BREMEN, Afina, H. C. Broekema. — 1000 z. Afval van Rijst, Gebr. de Jong en Co.; 27 v. Tabak, Verwey en Co.

Amsterdam.

BATAVIA, Straat Bali, Scholl qq. — 1280 kr. Suiker, 5745 b. Rijst, 2097 st. Horens en 8000 b. Bindrotting, Gebr. Hendrichs en Co.

PETERSBURG, Willem van der Voort. Carst. — 100 v. Potasch, W. Kaars Sypestein; 100 v. Potasch en 80 b. Hennep, Order.

RIGA, Concordia, Blijstra. — 1 lad. Deelen, Order.

RIGA, Catharina, Schelts. — 1 lading Hout, L. Hoyack en Co.

FREDRIKSHAMN, Spes Nostra, Beukema. — Eene lad. Deelen, Ebeling en Brandt.

DANTZIG, Minerva, Heikamp. — 20 l. Tarwe, 24 last Rogge en 4 l. Erwten, L. Hoyack en Co.

ANCLAM, Magrieta Hendrika, Datema. — 2700 sch. Rogge, G. Fikenscher.

KARREBECKSMINDE, Clara Cathinka, Winkler. — 46 l. Koolzaad, 35 l. Rogge, Ebeling en Brandt.

BREMEN, Goede Verwachting, Kooi. — 56 v. en 5 b. Tabak, 115 z. Rijst, Order; 91 b. Rijst, W. Nije.

Wormerveer via Koogerpolder.

RIGA, Melitta, Hansen. — 1878 tsw. Lijnzaad, Wessanen & Laan en Jan Prins, te Wormerveer.

Advertentiën.

Heden overleed mijn geliefd jongste Kindje ABRAHAM, in den jeugdigen leeftijd van 2 jaren en 3 maanden.

Rotterdam, L. H. C. GRANDISSON.
20 *November* 1859. Wed. W. SUERMONDT E.ZN.
Eenige kennisgeving.

Tweede Leesvergadering

van de Rotterdamsche Afdeeling der **Hollandsche Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen**, op Dingsdag 29 November 1859, des avonds ten zeven ure, in het Locaal in de Bierstraat.

Sprekers de Heeren Dr. J. J. VAN OOSTERZEE en Dr. A. DE JAGER.

Namens het Bestuur.
H. C. VERNIERS VAN DER LOEFF.
Secretaris.

Openbare Vergadering

der COMMISSIE ter **bevordering van het Onderzoek naar de Verschijnselen op den Oceaan**, op VRIJDAG 25 NOVEMBER 1859, des avonds ten 8 ure, in het Gebouw der K. N. Y. C.

Sprekers: Dr. P. VAN GALEN en Kapitein W. VAN DER HOEVEN.

VOEDSEL VOOR HERSTELLENDEN.

Om het Herstel te bevorderen, zwakke Kinderen kracht te geven en volwassenen met zwakke Borst of Maag te versterken, bevelen de Doctoren ALIBERT, BROUSSAIS, BLACHE, BARON, ZADELOT, MOREAU, FOUQUIER en anderen bepaald aan de **RACAHOUT** van DELANGRENIER, het eenigst vreemd Voedingsmiddel dat door de *Académie de Medecine*, een autoriteit die zeker de beste waarborg is en vol vertrouwen verdient, goedgekeurd is. Men zij tegen veelvuldig beproefde namaaksels. op zijne hoede.

Entrepôt: Rue Richelieu. 26 te Parijs. Depôt te Amsterdam bij de Wed. TENBACK, Vijzelstraat; te Rotterdam bij den Heer VAN SANTEN KOLFF.

Op een **Assurantie-Kantoor** wordt verlangd

een JONG MENSCH,

goed kunnende **Schrijven** en **Rekenen.** Salaris **ƒ 200.** Adres, met eigenhandig geschreven Brieven, onder letter G, *franco*, aan het Bureau dezer Courant, Hoogstraat, 10—77.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-REEDERIJ.

AFVAART *BOOMPJES.*

Door den verbeterden Waterstand is de **DIENST**, van af **Maandag den 31 October 1859**, voorloopig als volgt vastgesteld:

Dagelijks, met uitzondering van Donderdag, van ROTTERDAM langs NIJMEGEN naar MANNHEIM en tusschen gelegen Plaatsen, des morgens ten **8** ure.

Dagelijks, met uitzondering van Donderdag, van NIJMEGEN naar ROTTERDAM, des morgens ten **7** ure.

De Stoombooten dezer Reederij hebben op het Dek **Glas-Paviljoen** en ieder **twee Slaapkamertjes**, welke voor *ééne* Reis *af te huren* zijn.

		G. K.	V. K.
VRACHT:	Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN.....	ƒ 1.80.	ƒ 1.10.
	„ „ „ KEULEN.......	ƒ 3.75.	ƒ 2.35.
	„ „ „ MANNHEIM....	ƒ 9.35.	ƒ 5.85.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de **Nederlandsche Stoomboot-Reederij** te Rotterdam.

SCREW STEAM SHIPPING COMPANY
(INCORPORATED BY ROYAL CHARTER)
Wekelijksche Dienst
TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN, voor Goederen en Vee.

Het Engelsch Schroefstoomschip **EARL OF AUCKLAND**, Kapitein **William W. Appleton**, vertrekt WOENSDAG 23 NOVEMBER, des morgens vroeg.

Adres bij de Agenten GEORGE LEVINGSTON en J. A. HOUWENS, te Rotterdam, en W. H. CAREY & SON. 34 Mark Lane. Londen.

De Ondergeteekende heeft de eer zijnen Begunstigers te berigten zijne terugkomst van ***Parijs*** met een

RUIM ASSORTIMENT

Dameshoeden, Kinderhoeden,

FRAAIJE MODELLEN,
te PARIJS vervaardigd.

J. MATHOT,

Hoogstraat, 8—18, bij het Stadhuis.

RHUMES

Borst- en Keelaandoeningen.

50 Geneesheeren aan de Hospitalen van Parijs, Voorzitters en Leden van de *Académie de Medecine*, hebben de voldoende uitwerking van den **SIROOP** en **PATE DE NAFÉ** van DELANGRENIER en hare voortreffelijkheid boven alle andere Borstmiddelen bevestigd.

Depôt: Rue Richelieu, 26, te Parijs; te Amsterdam bij Mme. TENBACK, Vijzelstraat, en te Rotterdam bij den Heer VAN SANTEN KOLFF, Apotheker.

SAVONULE LE BEL,

uit zuivere Copaïva zamengesteld, en goedgekeurd door de Med. Faculteit te Parijs, als de voortreffelijkste van alle Capsules of Inspuitingen, om in weinig dagen de meest ingewortelde ziekten te genezen.

Prijs 4 Francs het Doosje.

De Hemorrhoïdes

(Aambeijen) worden verzacht en genezen zonder gevaar van schadelijke terugwerking door het zamengestelde Scordium-Poeder. Prijs 3 Francs het Doosje. — Algemeen Depôt: 68, rue de Saintonge te Parijs.

Depôthouders voor de Nederlanden: te Amsterdam, de Heeren RUYS & WEISENBRUCH, Apothekers; te Rotterdam, de Heer ULRICH, Apotheker; te 's Gravenhage, de Heer J. C. F. L. SNABILIÉ, Apotheker; te Haarlem, de Heer J. J. SCHREUDER, Apotheker.

CONTAGIEUSE ZIEKTEN, HUIDZIEKTEN ENZ.

Spoedige Genezing, zonder terugkeer, gemakkelijke en economische aanwending.

Biscuits Dépuratifs

DU DOCTEUR

OLLIVIER

te PARIJS,

goedgekeurd door de Keizerlijke Academie van Geneeskunde en geautoriseerd door het Gouvernement.

Entrepôt général te Parijs, rue St. Honoré. n.° 274.
Consulten gratis bij briefwisseling.
Bij iedere Doos is eene Gebruiksaanwijzing.

Er bestaat geen Geneesmiddel dat zoolang aan Schei- en Geneeskundige proeven is onderworpen geweest en zoo veelvuldig is beproken als de **BISCUITS DEPURATIFS** du ***Dr. OLLIVIER.*** Alvorens te zijn aangenomen, zijn zij vier Jaren onderzocht, ontleed en beproefd door verschillende Commissiën en door de Keizerlijke Academie van Geneeskunde. Deze Proeven, waartoe Tien Duizend **Biscuits** zijn verbruikt, werden genomen in een Hospitaal te Parijs, op een aantal Lijders aan Contagieuse Ziekten en verschillende Huidaandoeningen. — De resultaten waren zoo gunstig, dat men Dr. OLLIVIER eene belooning toekende van **24,000** francs. Men verkreeg de zekerheid, dat de **Biscuits Ollivier** werkzamer waren dan alle andere Middelen; dat zij een middel aanboden van onveranderlijke zamenstelling, zoo volmaakt mogelijk bereid ...., dat zij dienvolgens de grootste diensten aan de menschheid kunnen bewijzen. Deze autentieke bewijzen onderscheiden deze nuttige bereiding van andere dergelijke Producten. — De **Biscuits** van ***Dr. Ollivier*** werden met zeker gevolg aangewend bij primitive en constitutionele Contagieuse Ziekten; tegen Aandoeningen van den Mond, de Keel, den Neus, bij Zweren, Knobbels, Rheumatieke Pijnen, Beenpijnen enz.; tegen Huidziekten van allerlei aard, hardnekkige Jeuking, Klierziekten, scherpte in het Bloed en de Vochten.

De **Biscuits Depuratifs** zijn klein, aangenaam van smaak, gemakkelijk in het geheim te nemen en onveranderlijk. Hunne werking is èn onder alle Saizoenen èn in alle Landen dezelfde.

Prijs der Doos ƒ 5, de Halve Doos ƒ 2.60; iedere Doos is verzegeld met een geelen Band, waarop het Cachet en de Handteekening ***Ollivier*** in Roode Inkt en het Keizerlijke Zegel. Men lette op deze kenmerken tot wering van Namaaksel. — Hoofd-Depôt voor Nederland bij *H. H. ULOTH*, Apotheker. Zeedijk te Amsterdam; bij *F. E. VAN SANTEN KOLFF*, Apotheker te Rotterdam, en bij *L. J. GROOTENDORST*, Apotheker te Utrecht.

PUBLIEKE VERKOOPING
VAN

Vier PAARDEN,

in de **Rosmolen**, in de Breedstraat te Rotterdam, op HEDEN, Dingsdag den 22 November 1859, des voormiddags ten half twaalf ure.

Openbare Verkooping,

door den Notaris *VAN RIJSOORT*, gevestigd te Charlois, op Zaturdag den 26 November 1859, des voormiddags ten 10 ure, in het gewone Locaal te Rhoon, van:

Eenige Bunders **4jarig WILGEN GRIENDRIJS**, zoomede **10jarige ELS**, staande in onderscheidene Grienden der Heerlijkheden Rhoon en Pendrecht.

Alles breeder bij Biljetten en in zoodanige Koopen als een en ander is verdeeld of genummerd.

Vrijwillige Openbare VERKOOPING,

door den Notaris *VAN RIJSOORT*, gevestigd te Charlois, bij Veiling en Afslag, op Donderdag den 24 November 1859, des voormiddags ten 10 ure, in het Gemeentehuis te Charlois, van:

N°. 1. Een in het jaar 1837 geheel nieuw uit den grond gebouwd **WOONHUIS**, bevattende zeer net ingerigte van Stookplaatsen, Bedsteden en Kasten voorziene KAMERS, ruimen ZOLDER, KEUKEN, KELDER, PROVISIEKAMER enz., met **ERVE** en **TUIN**, staande en gelegen in den Zuidhoek op het dorp Charlois, Kadaster sectie B, ns. 604 en 605, groot 3 Roeden 86 Ellen.

Dadelijk te aanvaarden. Grondlasten ƒ 15.97.

N.°2. Een **PAND**, bestaande in Vier WONINGEN, met SCHUUR, KELDER en andere BERGPLAATSEN, zoomede **ERF** en **OPEN GROND**, staande en gelegen als en belend aan het vorige Perceel, Kadaster sectie B, ns. 123, 606 en 607, groot 3 Roeden 42 Ellen.

Gedeeltelijk verhuurd, van af 1° Mei ll. tot 1° Mei ek., voor ruim ƒ 200. Overigens dadelijk te aanvaarden. Grondlasten ƒ 13.32.

N°. 3. Een **ARBEIDERSHUIS** van Twee WONINGEN, met SCHUURTJE en **ERVE**, in het Heerenpad te Charlois, Kadaster sectie A, ns. 675, groot 1 Roede 52 Ellen.

Verhuurd, van af 1° Mei ll. tot 1° Mei e. k., voor ƒ 72.80. Grondlasten ƒ 4.81.

N.° 4. Twee Bunders 24 Roeden 90 Ellen **HOOI- of WEILAND**, met 7 Roeden 20 Ellen WATERING, alzoo te zamen 2 B. 32 R. 10 E., gelegen in den polder Ommoorden, onder de gemeente Hillegersberg, Kadaster sectie B, ns. 853, 854 en 855, belend aan Landerijen van de Erven *van Dam*, *A. L. Houtman*, *P. Diederik* en *J. Zuuring*.

Te aanvaarden Kermis aanstaande.
Grondlasten en Molengeld ruim ƒ 14.
Nader onderrigt ten Kantore van den Notaris.

Openbare Verkooping

VAN

YPEN- en ESSENBOOMEN, RIET- en HOUTGEWAS.

Dijkgraaf en **Hoogheemraden** der Grondheerlijkheden ***Charlois*** en ***Katendrecht*** zijn voornemens om op Vrijdag den 25 November 1859, des voormiddags, aanvangende ten 9 ure, ten overstaan van den Notaris *H. S. VAN RIJSOORT*, residerende te Charlois, ten Huize van **A. van Gent**, wonende aldaar, te Verkoopen:

92 zware YPEN- en ESSENBOOMEN, staande aan de Groene en de Katendrechtsche lagen Dijk; voorts eenige Bunders te Veld staand RIET, Vierjarig WILGEN GRIENDRIJS, Dertien- en Zevenjarig ELSGEWAS en 88 Koopen Vierjarig WILGEN HOOFDSTOVENRIJS.

Informatiën te bekomen bij den Rentmeester te Katendrecht.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

De Notarissen *DALEN en LAMBERT*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn van meening om op Woensdag den 30 November 1859, des namiddags ten 5 ure, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, in het openbaar te Veilen en te Verkoopen:

N.° 1. Een extra hecht, sterk, weldoortimmerd **PAND** en **ERVE**, bestaande in net ingerigt BENEDEN- en BOVENHUIS, van alle Gemakken voorzien, waaronder ook behoort uitmuntend **Welwater**, staande en gelegen aan de westzijde van de Eerste Lombardstraat, nabij het Leydscheveer te Rotterdam, achter met een Vlot uitkomende aan de Rotte, wijk 8, n.° 142, Kadaster sectie K, n.° 455.

Belast met eene Recognitie, groot ƒ 2 's jaars, ten behoeve de stad Rotterdam, voor het Vlot.
Grondbelasting 1859 ƒ 84.07.

Verhuurd: het Benedenhuis tot 1 Mei 1861 en 2 jaren in optie voor ƒ 375 en het Bovenhuis tot 1 Mei 1862 voor ƒ 450 's jaars, te zamen alzoo ƒ 825 's jaars.

N.° 2. Een hecht, sterk, goed betimmerd en alleraangenaamst gesitueerd **HUIS**, met **TUIN** en **ERVE**, staande en gelegen in het Boschje, aan den Goudschen Singel, op den hoek der Boschlaan te Rotterdam, met een Uitgang in de Boschlaan, wijk 13, n.° 994, Kadaster sectie D, n.° 1892.

Grondbelasting 1859 ƒ 32.08.

Verhuurd tot den 1 Mei 1860 voor ƒ 400 's jaars.

De te veilen Panden zullen kunnen worden bezigtigd twee dagen vóór en op den dag der Veiling, van des voormiddags ten 10 tot des namiddags ten 2 ure, mits men voorzien zij van een Permissiebillet, door een der voornoemde Notarissen afgegeven, te wier Kantore, aan de Zuidblaak te Rotterdam, inmiddels nadere informatiën zijn te bekomen.

Openbare Verkooping.

De **COMMISSIE** voor de **Plaatselijke Werken enz.** van *ROTTERDAM* zal op Donderdag den 24 November 1859, des voormiddags ten 10 ure, aan het Stads Timmerhuis, in het openbaar Verkoopen:

p. m. 7000 ℔ Oud Geslagen **IJZER**,
„ 3800 „ „ Gegoten „
„ 240 „ „ Gegalvaniseerd „
„ 3800 „ „ **ZINK**,
„ 100 „ „ **KOPER**,
1 Koperen **WATERKETEL**,
wegende p. m. 240 ℔,
680 ℔ Oud **TOUW**,

eenige **AFBRAAK**, bestaande in KOZIJNEN, BINDTEN, DEUREN, PLANKEN en PANNEN; alsmede BRANDHOUT, BOOMSTAMMEN en TAKKEN; RIJSHOUT en buiten gebruik gestelde GOEDEREN.

Alles op de Voorwaarden die op de gewone dagen ten Kantore in het Stads Timmerhuis, van des voormiddags 9 tot des namiddags 4 ure, ter lezing liggen.

Alles wat binnen het Timmerhuis ligt kan bezigtigd worden op den vorigen dag, van des voormiddags 9 tot des middags 12 ure.

Vrijwillige Openbare VERKOOPING,

door den Notaris *VAN RIJSOORT*, gevestigd te Charlois, bij Veiling en Afslag, op Donderdag den 24 November 1859, des voormiddags ten 10 ure, in het Gemeentehuis te Charlois, van:

N.° 1. Eene **BOUWMANSWONING of VLASSERSTELLING**, bestaande in een HUIS, ruime Nieuwe SCHUUR, met DORSCHVLOER, PAARDEN- en KOEIJENSTALLING annex, Nieuwe ZWINGELKEET, DROOGHUIS, VUURPUT, **ERVE** en **BOOMGAARD**, staande en gelegen aan den Dijk of Schulpweg, onder Charlois, Kadaster sectie C, ns. 866, 867, 868 en 56, groot 8 Roeden 64 Ellen. — Grondlasten ƒ 5.90.

Te aanvaarden 3 Mei e. k., met regt voor den Kooper om in Huur te nemen een Bunder 94 Roeden 50 Ellen uitmuntend Weiland, gelegen nabij de Woning, in den polder Charlois, voor 7 jaren, tegen ƒ 120 per jaar.

N.° 2. Eene voor korte jaren veel vernieuwde **BOUWMANSWONING of VLASSERSTELLING**, bestaande in een HUIS, ruime SCHUUR met DORSCHVLOER en STALLINGEN voor PAARDEN en RUNDVEE annex, voorts **BOOMGAARD**, **TUIN** en **DIJKERF**, waarop eene voor enkele jaren Nieuw gebouwde ZWINGELKEET, staande en gelegen in de gemeente Katendrecht, aan den Lagendijk of Grindweg, Kadaster nummer 424, groot 8 Roeden 10 Ellen. — Grondlasten ƒ 10.

Te aanvaarden 3 Mei e. k., en zal de Kooper van dit Perceel het regt hebben om ²/₅ gedeelten van den Koopprijs als Eerste Hypotheek gevestigd te laten tegen den Interest van 5 % 's jaars.

Nader onderrigt ten Kantore van den Notaris.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

De Notarissen VAN DER HOOP en REEPMAKER, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn voornemens om op Woensdag den 30 November 1859, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis aldaar, in het openbaar te Veilen en te Verkoopen:

Een zeer aangenaam gesitueerden **TUIN**, beplant met vele **Vrucht-** en andere **Boomen**, voorts **HUIZING** en **ERVE**, gelegen en staande in de Keerweerlaan, aan den Binnenweg, te Rotterdam, wijk 15, n.° 577, Kadaster sectie A, n.s 85, 86 en 87, groot 5 Roeden 31 Ellen.

Grondbelasting over 1859 ƒ 22.63. Zijnde in eigen gebruik en te aanvaarden den 1 Januarij 1860.

Nadere onderrigtingen zijn te bekomen ten Kantore van de genoemde Notarissen, terwijl het te veilen Perceel zal kunnen worden bezigtigd twee dagen vóór en op den dag der veiling, van des voormiddags ten 10 ure tot des namiddags 2 ure, mits men voorzien zij van een Permissiebiljet, daartoe door de gemelde Notarissen af te geven.

Het HUIS,

TUIN en **ERVEN**, alsmede de **drie Perceelen BOUWGROND** met **TUINGROND** daarachter, aan den Schiedamschen Singel, nabij de Laurierlaan, te Rotterdam, op den 16 dezer door de Notarissen VAN DER HOEVEN & LORIÉ geveild, zullen op MORGEN 23 November 1859, des namiddags 5 ure, in het Notarishuis te Rotterdam, worden **Afgeslagen**, eerst elk afzonderlijk, daarna in combinatien en in massa.

DE

ONROERENDE GOEDEREN,

bestaande in: N.° 1, **Twee WOONHUIZEN**, met PAKHUIS en ERVE, aan de Gelderschekade en aan de noordzijde van de Wijnstraat, wijk 2, ns. 58 en 75; N.° 2, een **HUIS**, met KANTOOR, PAKHUIS en ERVE, aan de noordzijde van de Wijnhaven, nabij de Gelderschekade en achter uitkomende in de Wijnstraat, wijk 2, n.° 197; N.° 3, een **WINKELHUIS**, met ACHTERHUIS, BOVENHUIS en ERVE, aan de oostzijde van de Leuvehaven, wijk 1, n.° 220; N.° 4, een **HUIS**, met BOVENHUIS en ERVE, aan de Noordblaak, op den oosthoek van de Nieuwstraat, wijk 4, n.° 138, en N.° 5, een **WINKELHUIS**, met BOVENHUIS en ERVE, in de kromte van den Open Rijstuin, wijk 11, n.° 76, allen te Rotterdam, ll. Woensdag door de Notarissen *DALEN en LAMBERT*, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, geveild, zullen op MORGEN den 23 November 1859, des namiddags ten 5 ure, door voornoemde Notarissen, ter zelfder plaatse worden **Afgeslagen.**

VAN DER MEER & VERBRUGGEN,
Boekhandelaars, in de Hoofdsteeg, hoek van de Houttuin, hebben uitgegeven en verzonden:

MORGENSTOND EN NACHT.

Hervormings-Leerrede

over JESAJA XXI: 11, 12, door

Dr J. J. VAN OOSTERZEE.

Prijs 25 Cents.

VROEGER IS DOOR HEN UITGEGEVEN:

MOZES.

TWAALF LEERREDENEN, door

Dr J. J. VAN OOSTERZEE.

PRIJS: Ingenaaid.............. **ƒ 3.—.**
Gebonden in verg. Linn. Band - **3.60.**

Rotterdamsche SCHOUWBURG.

Directie: ***J. Eduard de Vries.***
ZATURDAG 26 NOVEMBER 1859:

De Sprookjes van de Koningin van Navarre,

Tooneelspel in vijf Bedrijven, door *Eugène Scribe.*
GEVOLGD DOOR:

GROOTVADER, ZOON EN KLEINKIND,

Blijspel met Zang, naar het Fransch van *Dumanoir* en *Joslin*, door *F. H. Greb.*

Aanvang ten HALF ZEVEN ure precies.

Prijzen der Plaatsen:

Balcon......... ƒ 2.—	Parterre....... ƒ 0.75.
Loge.......... - 1.—	Galerij .... - 0.30.

Théâtre de Rotterdam.

Direction du Théâtre Royal Français.
MERCREDI 23 NOVEMBRE 1859:

L'ÉTOILE DU NORD,

Poême Lyrique à grand Spectacle en 3 Actes.
Musique de *Meijerbeer.*

Finale du 2 Acte, executée par trois Orchestres, Ballet et Manoeuvres Militaires, tous ses Décors, Costumes et Accessoires etc., etc.

On commencera à 6½ heures.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7.30, 11.40, 3.30, 6.30.
„ „ alleen n. 's Hage: 9.45 's morg. en 9.35 's av.
„ Amst. naar Rotterdam: 8.30, 11.30, 4.30, 7.30.
„ 's Hage alleen n. Rott.: 8.30. 's morg. en 3.40 's midd.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antwerpen en Breda: 10.15, 3.—.
„ Dordrecht naar Rotterdam: .... 10.40, 3.20.
„ Breda naar Antwerpen en Rott.: 6.50, 12.35.
alleen naar Antwerpen en Moerdijk: 5.20.
„ Antwerpen naar Breda en Rott.: 7.45, 12.20.
alleen naar Breda en Moerdijk: 5.25.

Rhijn-Spoorweg.

Rott.n.Utr.,Amst.,Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.30, 5.15, 7.15
Amst.n.Utr.,Rott.,Arnh.: 7.20, 10.35, 12.30, 2.30, 6.—, 7.45
Arnh.n.Utr.,Amst.,Rott.: 6.30, 9.45, 11.35, 12.30, 6.50,—
Utr.n.Rott.6.30.— Utr.n.Amst. 6.45, beide behalve Zondag.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.

BIJBLAD,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

DINGSDAG 22 November 1859, N°. 278.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* geven bij deze kennis, dat het suppletoire kohier van de plaatselijke directe belasting voor het jaar 1859, zoodanig als dit door den Gemeenteraad is vastgesteld, door Heeren Gedeputeerde Staten van de provincie Zuidholland is goedgekeurd, en aan den Heer Gemeente-Ontvanger ter invordering is ter hand gesteld, zullende derhalve de aanslagbiljetten eerstdaags aan de belastingschuldigen worden bezorgd.

Rotterdam den 21 *November* 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
de Secretaris, *de Burgemeester*,
STORM VAN 'S GRAVESANDE. J. F. HOFFMAN.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Maandag 21 November.

In de eerste plaats kwam in behandeling het wetsontwerp nopens de

Subsidie aan de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij.

De heer *Westerhoff* maakte bezwaar tot het verleenen der gevraagde subsidie mede te werken; hij vreesde dat men, op dien weg voortgaande, moeijelijk velerlei aandrang van andere zijden om ondersteuning uit de schatkist zou kunnen keeren. De spoorversmalling was bovendien niet van algemeen belang; zij zou het eerst kunnen zijn, wanneer de aansluiting van den Hollandschen weg aan den Rijnspoorweg verzekerd ware, doch die aansluiting was nog zeer onwaarschijnlijk. Ook indien de aansluiting plaats had zou de spoorversmalling, door dan vermeerderd vervoer van goederen, alleen strekken in het belang van de Hollandsche Maatschappij; zij zou er de voordeelen van trekken, maar dan ook de kosten van de versmalling behooren te dragen.

De heer *Gevers Deynoot* betoogde in de eerste plaats dat de voordragt ontijdig was, daar de aansluiting te Rotterdam zeer twijfelachtig en die te Amsterdam nog geheel onbepaald was. In de tweede plaats was de spoorversmalling onnoodig, omdat ze uitsluitend de bevordering van het goederenvervoer op het oog had. Mogt de Zuiderlijn tot stand komen, dan zouden de goederen naar België en Frankrijk, wel langs den Rijnspoorweg, maar niet langs den Hollandschen spoorweg vervoerd worden. In de derde plaats was de bijdrage te groot, daar de versmalling veel meer in het belang der Maatschappij zou zijn, en dus niet de Staat maar de Maatschappij veeleer ⅔ in de kosten behoorde te dragen. In de vierde plaats achtte hij de versmalling minder dringend, omdat de bestaande bezwaren betrekkelijk de aansluiting grootendeels konden worden opgeheven door den aanleg van de reeds aangevraagde lijn van 's Gravenhage naar Gouda. Eindelijk in de vijfde plaats betoogde de spreker dat de versmalling zelve op minder kostbare wijze kon worden uitgevoerd, dan nu werd voorgesteld.

De heer *van Heukelom* kon niet erkennen dat de voordragt voldeed aan den eisch van het algemeen belang. Gelijk vorige spreker trad hij in eene ontwikkeling van het betoog dat de aansluiting niet was verzekerd. Eerst wanneer de Rijnspoorweg voldaan had aan zijne verpligting tot aansluiting te Rotterdam, zou welligt van spoorversmalling sprake kunnen zijn. Wat aangaat de aansluiting te Amsterdam met de Zuiderlijn, ook deze was geheel onzeker. Vooreerst was het nog niet zoo zeker dat de zaturdag aangenomen spoorwegwet door de Eerste Kamer zou worden bekrachtigd; in de tweede plaats was die aansluiting niet opgelegd aan de Zuiderlijn, maar hing dit geheel van den Minister van Binnenlandsche Zaken af. In zoo onzekeren toestand achtte hij zich niet verantwoord toe te stemmen in eene subsidie van 1½ millioen, te minder daar het gerucht wil dat er concessie zou zijn aangevraagd voor eene lijn van Scheveningen over 's Hage naar Gouda, zonder eenige rente-guarantie hoegenaamd, en dat men alsdan de aansluiting voor niets zou verkrijgen. Hij had nog een ander bezwaar tegen de voordragt, nl. dat de Kamer geld zou toestaan vóór te weten of het was eene subsidie of een voorschot. Dit zou afhangen van de aansluiting, en die aansluiting hing af van den wil der Regering, en op zoo onzekere voorwaarden kon hij zijne toestemming tot de wet niet geven.

De heer *van Foreest* deelde in de bezwaren des vorigen sprekers; doch hij was niet ongenegen de subsidie te verleenen, mits daaraan de verpligting voor de Hollandsche Maatschappij werd verbonden, om een spoorweg van het Nieuwe Diep naar Amsterdam aan te leggen. De wensch der Kamer naar die lijn was algemeen; ook de Regering achtte die lijn noodzakelijk, doch gaf twee redenen op waarom tot den aanleg nog niet kon worden besloten. Die redenen waren: 1°, dat Holland op zijn smalst zou worden doorgegraven, en 2°, dat de schatkist niet toeliet alles te gelijk te ondernemen. Beide redenen waren echter naar sprekers meening vervallen. Het verslag der Kamer over de doorgraving gaf de volkomen zekerheid dat die doorgraving niet zou plaats hebben, en daarmede verviel de tweede reden van zelve, daar de schatkist alsdan 18½ millioen ter vrije beschikking zou overhouden. Op grond van een en ander stelde de spreker de volgende motie van orde voor:

„ De Kamer, niet ongenegen om aan de Hollandsche „ spoorwegmaatschappij eenige tegemoetkoming voor „ het versmallen van haar spoor toe te staan, mits „ zij op voor de schatkist niet te bezwarende voor„ waarden het daarstellen en exploiteren van een „ spoorweg van het Nieuwe Diep over Alkmaar door „ de Zaanstreek naar Amsterdam op zich neme, noodigt „ de Regering uit dit wetsontwerp in te trekken, en, „ na met gezegde Maatschappij te dezer zake onder„ handeld te hebben, eene nadere wetsvoordragt te „ doen."

De heer *Olivier* was ook nog niet tot de overtuiging gekomen dat het algemeen belang het groote offer vorderde, dat thans gevraagd werd. Reeds was aangevoerd dat de Hollandsche spoorweg meer diende voor personen- dan voor goederen-vervoer: maar de twee uiteinden Rotterdam en Amsterdam hadden bij de versmalling volstrekt geen belang; zij konden langs den Rijnspoorweg de goederen vervoeren. Er bleven dus over de vijf Hollandsche steden, maar het vervoer der goederen tusschen die steden geschiedde grootendeels te water, en het gedeelte dat per spoor werd vervoerd, liep binnen de lijn van den Hollandschen spoorweg, en was er dus daarvoor geene versmalling noodig. Die versmalling zou misschien bij ijsgang van eenig belang kunnen zijn; maar voor dezen exceptionelen toestand kon men zich een niet zoo groot offer getroosten als thans werd gevraagd. Overigens hechtte de Maatschappij zelve niet veel waarde aan de opbrengst van het goederenvervoer, want ware dit het geval, de Maatschappij zou groote offers voor die versmalling brengen. Zij scheen het nu te doen meer op aandrang der Regering dan uit eigene overtuiging. Bovendien er was in ieder geval nog geene zekerheid dat eenige aansluiting zou plaats hebben, en voor dat daartoe besloten zou zijn, achtte hij zich niet geregtigd op nieuw een zoo grooten last op de schatkist te leggen.

De heer *Idserda* bestreed het ontwerp, omdat de subsidie niet werd gevorderd door de noodzakelijkheid, en het bedrag dier subsidie veel te groot was.

De heer *Storm van 's Gravesande* kon ook niet gelooven dat de subsidie vooralsnog noodig was. Met betrekking tot het punt van aansluiting was de voordragt voorzeker ontijdig; want bekend zijn de moeijelijkheden welke het terrein te Rotterdam oplevert tegen eene aansluiting met den Rijnspoorweg. De aanvrage scheen den spreker toe veeleer te zijn eene tegemoetkoming in eene gansch locale vernieuwing van den weg; doch hij zag geene reden waarom de Staat de kosten daarvan zou dragen. Hij zag er te minder reden voor omdat de Holl. Spoorweg-Maatschappij hare dienst niet zeer in het gerief van het publiek had geregeld. Wat de motie van orde betrof, hij geloofde niet dat het raadzaam ware haar aan te nemen; ook daarom niet omdat, wanneer de lijn zou loopen over Alkmaar en de Zaanstreken, men op nieuw zou stuiten op het moeijelijke punt van aansluiting door een brug over het IJ. Hij zou verkieslijker achten het punt van aansluiting te kiezen te Haarlem, omdat de lijn van daar liep naar het Nieuwe Diep.

De heer *van Foreest* bestreed den vorigen spreker. De brug over het IJ was geen onoverkomelijk bezwaar; de rigting die hij voorstond zou bovendien aan den Amsterdamschen handel de kortste lijn geven, terwijl het bij den aanleg van eene lijn van het Nieuwe Diep naar Amsterdam onvergeeflijk zou zijn, indien daarbij niet werd opgenomen de Zaanstreek, het grootste brandpunt der inlandsche nijverheid.

De heer *van Hall* verklaarde enkel dat hij zijne stem aan de motie van orde niet kon geven, omdat hij niet geloofde dat de Kamer bij eene motie de Regering kon voorschrijven eene wet voor te dragen.

De heer *van Foreest* betoogde daartegen dat zijne motie alleen bevatte eene *uitnoodiging* aan de Regering om zoodanige wet aan te bieden.

De heer *van Nispen van Sevenaer* verklaarde tegen de wet te zullen stemmen en wat de motie betrof maande hij de Kamer aan te dien aanzien groote voorzigtigheid te gebruiken, opdat niet van lieverlede de schatkist met bovenmatige lasten bezwaard zoude worden.

De heer *Poortman* verklaarde zich tegen de voordragt, omdat hij bij nader inzien tot de overtuiging was gekomen dat het hier gold het brengen van een offer, waarvan de Maatschappij zelve de overtuiging scheen te hebben, dat het geene vruchten dragen zou. Indien toch de Maatschappij het vooruitzigt had dat de spoorversmalling haar aanmerkelijk voordeel zou aanbrengen door het vermeerderend vervoer van goederen, dan was er geene enkele reden denkbaar, waarom die Maatschappij dan niet zelve de kosten der versmalling zoude dragen. Onder deze omstandigheden achtte hij het onraadzaam voor die versmalling 1½ millioen uit de schatkist te geven.

De heer *Minister van Binnenlandsche Zaken* betoogde dat de spoorversmalling wezenlijk was in het algemeen belang, want dat het inderdaad van algemeen belang was dat er eenheid bestond in de spoorwijdte van al onze spoorwegen. Men heeft wel gezegd dat Amsterdam en Rotterdam reeds aangesloten zijn, maar er bleven aanzienlijke steden over; Leyden, Haarlem, Delft, Schiedam, 's Gravenhage, die niet in dezen toestand verkeerden. Men zeide ook dat de Hollandsche spoorweg voornamelijk personen vervoerde; de Minister erkende dat, maar dit was juist het gevolg van de omstandigheid dat de Hollandsche spoorweg geïsoleerd was. De Minister erkende de verpligting van den Rijnspoorweg om te Rotterdam aan te sluiten; die verpligting waarborgde dan ook die aansluiting, en mogt ze bij voortduring geweigerd worden, de nieuwe wet op de spoorwegen zou in staat stellen om de Rijnspoorweg-Maatschappij in regten te vervolgen. De Regering meent echter dat er met die Maatschappij welligt eene dading kon worden aangegaan om die Maatschappij van hare verpligting tot aansluiting te ontheffen. En in dat geval zou aan de Zuiderlijn de verpligting worden opgelegd om de aansluiting te Rotterdam tot stand te brengen. Het is waar, dat die aansluiting afhing van den Minister van Binnenlandsche Zaken, maar het scheen toch niet twijfelachtig of iedere Minister van Binnenlandsche Zaken zou die aansluiting bevelen. De Regering kon de voordragt ook niet ontijdig noemen, want men moest nu juist gebruik maken van de omstandigheid, dat de weg vernieuwd moest worden. Was die vernieuwing tot stand gebragt en kwam men later tot het besluit van spoorversmalling, er zouden waarschijnlijk veel grooter offers van den Staat gevraagd worden. Men had ook, om in het bezwaar van de aansluiting te gemoet te komen, gesproken van den aanleg eener lijn van 's Gravenhage naar Gouda. Officieel was der Regering nog niets bekend omtrent de aanvrage van zóódanige lijn, maar de Minister kon verklaren dat, bijaldien de tegenwoordige voordragt werd aangenomen, de Hollandsche Spoorweg-Maatschappij het stellige voornemen had te kennen gegeven om onmiddellijk eene lijn van Leyden naar Woerden aan te leggen; zoodat ook op die wijze eene aansluiting zou worden verkregen. Wat de voorgestelde motie van orde betrof, de Regering kon zich daarmede niet vereenigen: 1°, omdat zij het beter oordeelt, dat die zaak, hoe wenschelijk de Regering op zich zelve ook de lijn naar het Nieuwe Diep beschouwde, afzonderlijk werd behandeld, en 2°, omdat de motie strekt om de tegenwoordige voordragt door de Regering te doen intrekken, terwijl de Regering er prijs op stelt dat er over de wet gestemd worde.

De heer *van Zuylen van Nyevelt* opperde twijfel omtrent de questie betrekkelijk de aansluiting, niet wat betreft de Zuiderlijn, maar wel wat betrof den Rijnspoorweg. De Minister erkende de verpligting van den Rijnspoorweg tot aansluiting; maar de Minister had niet aangetoond wat die Rijnspoorweg zou beletten om ook nu, gelijk tot dus ver, de aansluiting te Rotterdam niet tot stand te doen komen. De nieuwe wet op den spoorweg gaf den spreker te dien aanzien geen voldoende waarborg. En wat nu de aansluiting betrof aan de Zuiderlijn, ook deze scheen afhankelijk te zijn gesteld van een tot stand te komen overleg, betrekkelijk het gemeenschappelijk gebruik van het station door de Zuiderlijn en de Rijnspoorweg-Maatschappij. Spreker verlangde dus te dien aanzien nog eenige nadere opheldering.

De heer *Minister van Binnenlandsche Zaken* antwoordde daarop, dat er in elk geval eene aansluiting zou plaats hebben, want dat, volgens de concessie voor de Zuiderlijn, die aansluiting zou moeten geschieden ook dan wanneer dat gemeenschappelijk overleg, waarvan de vorige spreker in de laatste plaats had gevraagd, niet tot stand zou zijn gekomen.

De heer *Storm van 's Gravesande* merkte op dat de Minister van het voornemen der Hollandsche Maatschappij, om na aanneming der wet, eene lijn van Leyden naar Woerden te leggen, gesproken had als eene reden tot aandrang om de zaak smakelijk te maken. Maar hij achtte de lijn van 's Gravenhage naar Gouda veel beter en zag dus geene reden om van zijn vroeger ontwikkeld gevoelen terug te komen.

De heer *Olivier* lichtte zijne bezwaren nog nader toe. Indien er al eenheid van spoorwijdte door het gansche Land noodzakelijk ware, hetgeen hij niet zoo absoluut wilde beamen, dan ontbrak toch hier juist het verband tusschen den Hollandschen spoorweg met andere lijnen. Wanneer hij daarbij voegde het weinige vertrouwen dat de Maatschappij zelve stelde in de vermeerdering van goederen-vervoer, en dat de aansluiting gansch en al onzeker was, dan kon hij niet terugkomen van zijn gevoelen, dat de aangevraagde subsidie niet geregtvaardigd werd door het algemeen belang.

De heer *Duymaer van Twist* achtte almede het vraagstuk der aansluiting zeer onzeker. Men had steeds gesproken van de aansluiting aan de Zuiderlijn, maar het was nog gansch onzeker dat de Eerste Kamer de zaturdag aangenomen spoorwegwet zou bekrachtigen. Ook hij was dus van meening dat de aanvrage ontijdig was.

De heer *Minister van Binnenl. Zaken* antwoordde op deze bemerking, dat de tegenwoordige voordragt was gedaan in de onderstelling dat de spoorwegwet zou worden bekragtigd, en dat, indien dit niet het geval werd, dan ook de Eerste Kamer deze voordragt niet zou goedkeuren.

De beraadslaging daarna gesloten zijnde werd de motie van orde, door den heer van Foreest voorgesteld, in stemming gebragt en *verworpen* met 58 tegen 3 stemmen.

Voor stemden de heeren Idserda, Schimmelpenninck v. d. Oije en van Foreest.

Het eenig artikel der wet werd almede *verworpen* met 35 tegen 26 stemmen.

Vóór stemden de heeren Sloet, Slicher, Wichers, Meylink, Jespers, van der Poel, Oomen, Anemaet, de Bieberstein, van Amerongen, de Lom de Berg, van Wintershoven, Bots, Hugenholtz, Elout, van Voorthuysen, Schimmelpenninck, Hengst, Beens, Meeussen, Strens, van Reede van Oudtshoorn, Dommer, Zijlker, Reinders en Betz.

De Regering trok daarna het wetsvoorstel in.

Alsnu was aan de orde de beraadslaging over het wetsontwerp tot vaststelling van de

Begrooting der uitgaven voor de Landsdrukkerij voor 1860.

Nadat de heer Minister van Binnenlandsche zaken geantwoord had op eenige ondergeschikte punten, voorkomende in het eindverslag der Kamer betrekkelijk dit wetsontwerp, werd het *aangenomen* met algemeene (57) stemmen.

Daarna was aan de orde der behandeling van het wetsontwerp houdende vaststelling van de

Begrooting wegens den arbeid der gevangenen over 1860.

Zonder discussie werd dit wetsontwerp aangenomen met algemeene (60) stemmen.

Vervolgens kwam in beraadslaging het wetsontwerp tot

Inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld (*f* 3,000.000).

De heer *van Hall*, den loop herinnerende, dien de amortisatiewetten sedert den 11 december 1857 genomen hadden, constateerde dat de tegenwoordige Minister van Finantien van meening was geweest, dat de ingekochte schuld moest worden afgeschreven op het grootboek als geamortiseerde schuld. Eene uitdrukkelijke bepaling, die afschrijving gebiedende, kwam echter niet voor in de amortisatiewet van 3 junij 1858. Hij had er destijds geene bedenkingen tegen gehad, omdat hij meende dat de wet denkelijk genoeg zeide dat de gelden besteed moesten worden tot amortisatie en aflossing van schuld, doch de Minister had den 14 november jl. verklaard, dat het spoorwegfonds van den minister Vrolik alleen was opgeheven ter voorkoming van noodelooze complicatien, maar dat de ingekochte schuld kon worden te gelde gemaakt zonder zoodanige complicatie. Nu vroeg de spreker of het de bedoeling des Ministers was, om de ingekochte schuld zoo noodig weder uit te geven. Zoodanig plan zou hij zeer gevaarlijk achten, des te gevaarlijker nu de commissarissen van het grootboek waren ontslagen en hij, zonder te kort te doen aan de hooge probiteit van den agent te Amsterdam, toch bezwaar moest hebben, om ingekochte niet afgeschreven schuld in handen te laten van een ambtenaar, die afschrijven kon, wanneer hij wilde. Hij zou zoodanig plan ook noemen eene finantiële fout, omdat onze schuld voor een groot deel bestond uit 3½ en 4 pcts. fondsen en hij wel mogt aannemen, dat, indien de Minister van Finantien nieuwe schuld zou moeten creëeren, hij geen andere dan 3 pct. of 2½ pct. in het leven zou roepen. De spreker zou dus zeer gaarne ten aanzien van deze punten van den Minister opheldering vragen.

De heer *Schimmelpenninck* deelde eenige cijfers mede, ontleend aan eene opgave op officieuse wijze aan hem verstrekt, van het bedrag der nationale schuld, dat ten gevolge van inkoop op het grootboek als geamortiseerd was afgeschreven. Uit die cijfers bleek dat, terwijl van april tot junij van dit jaar voor 14 tonnen gouds was ingekocht, slechts voor 2 ton was afgeschreven. Spreker verlangde van den Minister daaromtrent eenige opheldering.

De heer *Minister van Finantien*, de beide vorige sprekers beantwoordende, verklaarde dat de woorden door hem op den 14 november uitgesproken en door den heer van Hall in herinnering gebragt, welligt verkeerd gekozen waren, doch dat zijne bedoeling niet anders was geweest als deze: er is voor zoo veel bedrag schuld ingekocht, er kan dus, zoo noodig, voor dat bedrag weder nieuwe schuld worden uitgegeven. Dat dit werkelijk zijne bedoeling geweest is, blijkt ook daaruit, dat toen hij als lid der Kamer het spoorwegfonds bestreed, hij dit gedaan heeft o. a. op grond, dat men voor de ingekochte schuld des noods 2½ pct. nieuwe schuld zou kunnen uitgeven. Wat betreft de opmerking van den heer van Hall betrekkelijk den vorm van de wet van 3 junij 1858, merkte de Minister op, dat in die wet ook voor alle andere toekomstige amortisatie-wetten toepasselijk werden verklaard de bepalingen van artt. 1, 3, 4 en 5 van de wet van 11 december 1857, zoodat ook bij de wet van 3 junij 1858 afschrijving van de ingekochte schuld was bedoeld. De Minister wist niet beter of dit voorschrift werd getrouwelijk nageleefd. Zoo spoedig dit met administrative regeling overeenkwam, werden de certificaten afgeschreven op het grootboek en gebragt op het hoofd geamortiseerde schuld. Nu kon dergelijke afschrijving enkele dagen vertraging ondervinden, te meer omdat de administratie van het grootboek welligt genegen was particulieren eerst te helpen, maar altijd werd die afschrijving naar behooren volbragt. Men moest daarbij niet uit het oog verliezen dat ieder certificaat aan eene naauwkeurige verificatie was onderworpen, en dat, wanneer het gold groote partijen 2 a 300 stuks, daarmede soms aanmerkelijke tijd verliep. Deze omstandigheid kon ook welligt verklaren het verschil tusschen het bedrag van inkoop en dat van afschrijving door den heer Schimmelpenninck aangewezen. Wat dit verschil zelf betreft, kon de Minister het nu niet verifiëren, maar hij constateerde alleen dat hij met groote bevreemding de opgave van dat lid had vernomen; want daaruit blijkt dat de heer Schimmelpenninck was gekomen in het bezit van een stuk, dat hem niet mogt worden afgegeven. De Minister zou dan ook een ernstig onderzoek instellen omtrent den oorsprong van dat stuk, daar het hier gold een onderwerp, waarbij volgens de wet geheimhouding bevolen is. Niet dat hij de zaak zelve, die het hier gold, voor openbaarheid niet vatbaar achtte, maar de zaak van het grootboek bevatte vele onderwerpen die niet publiek gemaakt mogten worden, en de Minister moest waken dat dergelijke overtreding van de wet niet plaats had.

Daarna ging de Minister over tot het beantwoorden van drie bedenkingen, die in het eindverslag der Kamer waren opgenomen. De Minister betoogde in de eerste plaats, dat hij aan de laatste amortisatie-wet eene niet zoo snelle uitvoering had gegeven als men verwachtte, omdat men in den zomer van dit jaar niet kon voorzien in welke verwikkelingen Nederland kon worden betrokken, en dat het onbillijk was, nu de staat van zaken een onverwachten gunstigen keer genomen had, de voorzorg der Regering haar tot verwijt te maken. In de tweede plaats verklaarde de Minister dat hij eene amortisatiewet beschouwde als eene credietwet, niet dat de Minister door zóódanige wet werd verpligt, de daarin uitgedrukte som geheel voor amortisatie te besteden. Eindelijk in de derde plaats dat bij de tegenwoordige voordragt slechts 3 millioen werden aangevraagd, omdat het jaar ten einde spoedde en het niet raadzaam was een grooter kapitaal binnen een zoo kort tijdsverloop aan inkoop van schuld te besteden.

De heer *van Hall* verheugde zich de nadere verklaring te hebben uitgelokt, die de Minister van Finantien thans aan zijne woorden van 14 november jl. had gegeven. Immers was het nu uitgemaakt dat de schuld geamortiseerd werd en dat ze van het grootboek werd afgeschreven. Doch naar zijne meening was voor de afschrijving geen andere waarborg dan de woorden van den Minister van Finantiën, daar in art. 4 van de wet van junij 1858, waarop de Minister zich beriep, van afschrijving van schuld niet werd gesproken.

De heer *Mackay* verheugde zich almede in de verklaring van den Minister van Finantien, die hij evenwel nog niet begreep. Immers nu zou nieuwe schuld worden uitgegeven, maar hij meende dat men niet kon spreken van *uitgeven van schuld*, maar wel van het voorstellen van eene wet tot uitgifte van schuld. Die verklaring was hem nog minder duidelijk, wanneer hij ze bragt in verband met het thans verraden geheim, dat van 1 april tot 1 julij voor 14 ton was geamortiseerd en maar voor 2 ton afgeschreven. Hij moest hierbij tweeërlei opmerken: 1°, dat hij niet vatte, wanneer de Minister openlijk mededeelt het bedrag waarvoor op de beurs is ingekocht, waarom omtrent het bedrag van hetgeen is afgeschreven geheimhouding zou zijn opgelegd; 2°, dat hij ten vorigen jare niet veel gewigt had gehecht aan de afschaffing van de commissarissen voor het grootboek, maar dat hij nu den maatregel uit een ander oog beschouwde en meende dat die commissarissen, te Amsterdam woonachtig, inderdaad in staat geweest waren dagelijks toe te zien.

De heer *Schimmelpenninck*, den Minister voor de gegeven inlichtingen dankende, verklaarde dat de door hem medegedeelde opgave slechts was eene officieuse opgave, en dat hij haar noch gevraagd noch gekregen had van eenig ambtenaar van het Grootboek of van eenig ambtenaar van het Departement van Finantien.

De heer *Minister van Finantien* den vorigen spreker andermaal beantwoordende zeide o. a. dat hier niet sprake was van het verraden van eenig geheim; want dat achter de zaak zelve geen geheim stak. De wet echter legde den ambtenaar van het Grootboek geheimhouding op en deze was geschonden. Dat behoorde te worden onderzocht, want die geheimhouding kon ook in andere opzigten geschonden worden. Overigens was de meening onjuist dat de Regering bij magte zou zijn om schuld, die ingekocht was, op het Grootboek te laten staan op een ander hoofd. De omstandigheid dat een dubbel van het Grootboek voorhanden was bij de Algemeene Rekenkamer en dat deze daarover contrôle hield, maakte het onmogelijk, dat zoo iets zou kunnen plaats hebben zonder dat het aan den dag zou komen. Bij elke zesmaandelijksche afsluiting zou dit moeten blijken en de Minister hoopte dat dit den heer Mackay tot zekerheid zou strekken. Wat de nadere opmerking van den heer van Hall betrof, de Minister kon niet zeggen of niet ook nu nog de van ouds gebruikelijke weg werd gevolgd, om na den inkoop, alvorens de schuld af te schrijven, de zaak te laten gaan over den agent van het Ministerie van Finantien. Volkomen juist was overigens de opmerking dat in de wet van junij 1858 niet voorkwam het woord *afschrijven*.

De heer *van Hall* constateerde dat de Minister hem niet had geantwoord op zijne vraag of de geamortiseerde schuld ook werd afgeschreven.

De heer *Minister van Finantien* antwoordde daarop dat hij niet beter wist of de ingekochte schuld werd ook afgeschreven en overgebragt op het hoofd van geamortiseerde schuld.

De debatten werden gesloten en het wetsontwerp werd daarna met algemeene stemmen (59) *aangenomen*.

Eindelijk was aan de orde de beraadslaging over het wetsontwerp tot

Wijziging van hoofdstuk VI der Staatsbegrooting voor 1859 (Pensioenen enz).

Dit wetsontwerp werd zonder discussie *aangenomen* met algemeene (57) stemmen.

De eindverslagen werden ter tafel gebragt van de hoofdstukken I, II en IX A van de Staatsbegrooting voor 1860.

De Vergadering ging daarna uiteen tot woensdag ochtend, des morgens ten 11 ure, als wanneer aan de orde is gesteld het wetsontwerp tot vaststelling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1857.

Staatsbegrooting voor 1860.

MEMORIEN VAN BEANTWOORDING.

Hoofdstuk I.

§§ 1 en 2. Naar de bescheiden meening van den Minister van Finantien zouden zeer vele der bedenkingen, in §§ 1 en 2 van het Voorloopig Verslag breedvoerig uiteengezet, achterwege zijn gebleven, indien men daarbij niet ware uitgegaan van eene onjuiste voorstelling van hetgeen gezegd is in de redevoering, bij de aanbieding der begrooting door hem gehouden.

Het stelsel, door hem destijds uiteengezet, is dit: er worden zeer groote sommen voor den aanleg van groote werken van algemeen nut gevorderd; de toekomst der finantien wordt, indien het stelsel der rente-guarantie voor spoorwegen wordt aangenomen, niet weinig bezwaard; verandering in het stelsel van belastingen, regeling van het verband tusschen de belastingen van het Rijk en die der gemeenten, zou, zoo als de zaken thans staan, waarschijnlijk toch niet tot stand te brengen zijn, zonder dat 's Rijks inkomsten verminderd worden. Dit is nu *op dit oogenblik* bedenkelijk: *de Regering* (aldus is het denkbeeld geformuleerd geworden) *achtte het nu raadzaam* TE GELIJK over te gaan tot eenige aanzienlijke vermindering van belastingen; TE GELIJK namelijk met de vermeerdering van uitgaven. De Regering achtte *uitstel* noodig.

De Minister meent te mogen vragen, of in die uitdrukkingen de denkbeelden liggen opgesloten, welke, volgens het verslag, zeer vele leden hem in den mond hebben gelegd. Voor een *onbepaalden* tijd worden verbeteringen niet *uitgesteld*, noch *geheel op den achtergrond geschoven*, wanneer wordt gezegd dat *vooraf* zekerheid moet bestaan omtrent den omvang der toekomstige lasten. Er wordt niet gezegd dat er „ vooreerst geen proef zal worden genomen om in een erkend kwaad te voorzien"; er is hoegenaamd geen grond om te beweren dat „ de Minister zijn in het vorig jaar voorgestaan stelsel thans geheel laat varen", wanneer de Regering, de zaak niet eenzijdig beschouwende, het beginsel voorstaat, dat, om het vraagstuk nopens het belastingstelsel goed te kunnen beoordeelen, eerst moet vaststaan, of men met haar het verkrijgen van groote spoorweglijnen groote offers waard acht of niet. Want eerst daarna zal men kunnen beslissen, of het zaak is eenig deel van 'sRijks inkomsten te laten varen. En dit punt *moet* beslist worden eer men tot het leggen van grondslagen kan overgaan. Het vinden van aequivalenten ter vervanging van af te schaffen belastingen moge in het verslag worden voorgesteld als eene zaak van weinig moeite, de ondervinding heeft altijd juist het tegenovergestelde geleerd. De behandeling van dergelijke vraagpunten heeft vrij wat beweging ten gevolge. De Minister meent te mogen vragen, of het Staatswijsheid zou zijn, in een tijdperk, waarin met zooveel ijver wordt getracht de gemoederen in beweging te brengen omtrent de zaak der spoorwegen, nieuwe aanleiding te geven om moeijelijke vraagstukken van Staatsbestuur te vermengen met vraagstukken van geheel heterogenen aard.

Het komt dan ook overbodig voor, thans de menigvuldige denkbeelden omtrent het belastingstelsel, in het verslag vermeld, in het breede te beantwoorden. De Regering blijft van gevoelen dat dit vraagstuk eerst dan in ernstige overweging zal kunnen genomen worden, wanneer bepaald zal zijn, of het zaak is groote offers te brengen voor den aanleg van groote werken en welke de omvang dier offers zal zijn.

Zij kan zich dus niet verbinden noch de belofte afleggen dat eenig meer omvattend voorstel betreffende het belastingstelsel nog in den loop van deze Zitting der Staten-Generaal zal worden gedaan. Maar de Minister legt gaarne de verklaring af dat het geenszins in zijne bedoeling ligt om de zaak door onbepaald en herhaald uitstel aan de onzekerheid prijs te geven.

Gedeeltelijke verbeteringen in ons belastingwezen zullen nog in den loop dezer Zitting aan het oordeel der Kamer onderworpen kunnen worden: te regt is dit in het verslag zelf opgemerkt door die leden, welke hetgeen door den Minister werd gezegd juister hebben opgevat. Indien de daartoe betrekkelijke ontwerpen, daaronder begrepen het tarief van regten op den in- en uitvoer, nog niet bij de Kamer zijn ingekomen, dan is dit gedeeltelijk toe te schrijven aan bijzondere omstandigheden, van den wil des Ministers onafhankelijk; gedeeltelijk aan de overweging dat de tegenwoordige werkzaamheden van de Tweede Kamer haar toch den tijd niet geven *thans* nog meer arbeid te ondernemen.

Ten aanzien van de bijdragen, door de gemeenten ten behoeve van groote werken te leveren, is bereids medegedeeld, dat de Regering gemeend heeft daarvan te moeten afzien. Ten aanzien van de wijze waarop men het thans „van weêrszijden" tamelijk eens schijnt te zijn, dat de gemeenten behooren te worden ontlast van uitgaven die uit haren aard voor Staatsrekening moeten komen, moge worden opgemerkt, dat het gevolg geven aan dien wensch in de allereerste plaats zal moeten leiden tot verhooging van de Staatsbegrooting,

§ 3. Het is den Minister leed, dat zijne aanspraak geacht werd niet door helderheid en juistheid uit te munten. Eene ruwe berekening van hetgeen in de eerste twee jaren werkelijk voor de te ondernemen werken betaald zou moeten worden kwam minder noodzakelijk voor, omdat de mededeelingen wegens den tijd, waarin de werken verrigt zouden moeten worden, toereikend worden geacht om een oordeel daarover te vellen. Dat de kosten der emancipatie der slaven, indien onverhoopt de koloniale bijdragen te kort mogten schieten, ten laste van de schatkist zouden moeten komen, is volkomen juist. Wilde men nu, om de gezamenlijke lasten der toekomst te kunnen beoordeelen, de sommen, voor die emancipatie gevorderd, voegen bij die welke voor groote werken worden gevraagd, men zou, aan de andere zijde, ook de vermoedelijke baten moeten stellen welke de koloniën zullen opleveren, en welke voor het jaar 1860 althans, naar eene matige berekening, toch nog ruim *tien* millioen zullen bedragen, behalve de som van ƒ 9,800,000 wegens renten door de koloniale geldmiddelen uit te keeren. Uit die som zou de eventueel in 1860 te betalen termijn van de kosten der slaven-emancipatie bestreden kunnen worden, gelijk vroeger reeds is gezegd.

§ 4. Het is eenigzins opmerkelijk dat het verslag, na de zeer juiste opmerking betreffende de mogelijkheid dat de kosten van de emancipatie der slaven, bij tegenspoed, ten laste der Staatskas zouden kunnen komen, onmiddellijk daarna de grieven breed uitmeet, bij sommige leden bestaande tegen eene onderstelde neiging van den Minister van Finantien om meer geld in kas te houden dan noodzakelijk is. Daargelaten de onjuistheid van het beweren, mag men toch vragen, of niet de regelen der dagelijksche voorzigtigheid medebrengen dat bij zóó groote verbindtenissen voor de toekomst meer ruimte van kas worde gehouden dan onder gewone omstandigheden, ten einde de plaats te vervangen van de schatkistbiljetten, welke, om rente te besparen, niet worden uitgegeven. Het verslag stelt dat met den aanvang van 1860 aan overschotten van vroegere diensten 26 millioen in 's Rijks kas aanwezig zullen zijn. Of dit het geval wezen zal, hangt geenszins *alleen* af van het tijdstip waarop de Nederlandsche Handel-Maatschappij hare stortingen zal doen, maar *ook* de vraag, of de eischen van de koloniale dienst zullen toelaten dat de gestorte sommen zoo spoedig in 's Rijks schatkist worden overgebragt. De onderstelling dat die som aan baten aanwezig zal zijn, vindt zeker haren grond in hetgeen de Minister in zijne aanspraak mededeelde; zij is op dit oogenblik ook de zijne. En op grond daarvan vond hij vrijheid tot het voorstel om nog op de dienst van het *loopende jaar* een bedrag van *drie* millioen tot amortisatie te brengen. Van de overige 23 millioen zullen er 18 min of meer in de twee volgende jaren voor groote werken gevorderd kunnen worden. Bij de beantwoording van het verslag op Hoofdstuk IX *A* voor 1860 wordt wijders voorgesteld, het bedrag van amortisatie van schuld, dáár uitgetrokken, aanvankelijk met vijf millioen te verhoogen.

§ 5. De redenen welke de Regering bewogen hebben om, haars ondanks, op nieuw de Staatsbegrooting te verhoogen, zijn bij de verschillende begrootingswetten blootgelegd. Daar is tevens gewezen op haar streven om, waar de dienst het toeliet, door inkrimping en vermindering de verhooging van uitgaaf op te wegen.

In antwoord op de in het verslag gemaakte aanmerkingen zet de Minister vervolgens in het breede uiteen, dat de opbrengst van de directe belastingen, van de accijnsen en van de in- en uitgaande regten c. a. te zamen in de laatste tien of elf jaren met bijna ƒ 470,000 gemiddeld per jaar vermeerderde. Voegt men daarbij de jaarlijksche vermeerdering van opbrengst van de posterijen, waarvoor gerustelijk ƒ 50,000 kan worden gesteld, dan verkrijgt men reeds een cijfer van meer dan vijf ton gouds, zonder nog op eenige toeneming van opbrengst van de indirecte belastingen te rekenen. De hoogst aanzienlijke vermeerdering van opbrengst van deze laatste, in weinige vorige jaren ondervonden, is zonder twijfel ook aan de vermeerdering van de waarde der vaste goederen toe te te schrijven, en die oorzaak kan natuurlijk niet tot in het oneindige blijven werken. Maar bij toenemende welvaart kan het niet anders, of ook deze belastingen zullen ruimer baten opleveren.

Het beweren des Ministers dat men op eene jaarlijksche vermeerdering van opbrengst van vijf a zes ton gouds kan rekenen, wordt door het aangevoerde genoegzaam gestaafd. Het spreekt overigens van zelf dat zij geheel berust op de veronderstelling, dat de gewone Staatsinkomsten niet door afschaffing van belastingen aan de andere zijde worden verminderd; iets waartegen gewigtige bedenkingen zouden rijzen, indien men het beginsel aanneemt om door middel van rente-guarantie den aanleg van spoorwegen te bevorderen.

Ongegrond is voorts ook de opmerking, welke daarna in het verslag gemaakt wordt ten aanzien van de meening, door den Minister geuit, betreffende de oorzaken van de mindere opbrengst der indirecte belastingen gedurende de negen eerste maanden van het loopende jaar. De voorstelling dier meening, zoo als zij in het verslag voorkomt, is onvolledig. „De Minister — zegt het verslag — schrijft dit verschijnsel *vooral* aan *twee* redenen toe: de verlenging der termijnen van aangifte en betaling der successieregten, en de toevallige omstandigheid dat in augustus 1858 eene buitengewone betaling van successieregt plaats vond." De Minister noemde intusschen nog eene *derde* reden. Hij wees er op, dat de daling van de waarde der effecten in dit voorjaar ook ongetwijfeld tot de vermindering van opbrengst van registratie- en successieregten heeft bijgedragen. Dit wordt in het verslag verzwegen. Deze verzwijging beneemt alle waarde aan de bedenking zelve en aan de daarop gebouwde becijfering. Die becijfering toch heeft ten doel om te bewijzen dat de mindere opbrengst niet *alleen* kan toegeschreven worden aan de invoering der nieuwe wet op het successieregt; iets dat door den Minister niet werd beweerd; hij voegde uitdrukkelijk de vermelding van de andere oorzaken er bij, omdat natuurlijk de werking der nieuwe wet gedurende de drie eerste maanden alleen op nalatenschappen van minderen omvang van invloed kan zijn.

Of de opbrengst der middelen gedurende het loopende jaar al dan niet aan de verwachting zal beantwoorden, is nu nog niet met zekerheid te bepalen. De groote zorg van sommige leden daaromtrent zal wel eenigermate verligt zijn geworden door de kennisneming van den staat van opbrengst over de *negen* eerste maanden van dit jaar. Daaruit blijkt toch dat het verschil van *één millioen* ten nadeele van 1859, 't welk volgens den vorigen maandelijkschen staat van opbrengst aanwezig was, nu met *vijf ton* gouds *verminderd is*.

De opmerking dat, indien de baten uit de Oost-Indische kolonien niet bestonden, de begrooting een tekort van vele millioenen zou opleveren, blijft, ofschoon zij meermalen is gemaakt, altijd volkomen juist. De zaak is intusschen naar de meening van den Minister reeds te dikwijls besproken, dan dat het mogelijk zijn zou een nieuw licht daarover te doen opgaan.

§ 6. Wat het *treurig feit* betreft, dat de besparing door amortisatie verkregen niets baat voor het verkrijgen eener betere verhouding tusschen de uitgaven en de gewone inkomsten van den Staat, de Minister neemt de vrijheid op te merken, dat hij niet alleen *vroeger*, maar ook *nu* in zijne aanspraak, bij de aanbieding der begrooting gehouden, de aandacht op dat feit heeft gevestigd. De Minister meent echter bij hetgeen in zijne aanspraak is gezegd nog dit te moeten voegen, dat de voorstellen, thans bij de Kamer aanhangig, om op nieuw 8 milloen tot amortisatie te besteden, namelijk 3 millioen op de dienst 1859 en 5 millioen op de dienst 1860, ten gevolge zullen hebben dat de minder gunstige verhouding, waarvan hier sprake is, eenigermate wordt verbeterd. Bij de besparing, reeds in de Memorie van Toelichting tot hoofdstuk IX*A* vermeld, komt nu nog die, welke verkregen zal worden door het besteden van de bovengenoemde som van 8 millioen. Het verschil met de begrooting van 1859 wordt dan inderdaad uiterst gering en verdwijnt genoegzaam geheel, wanneer men het oog vestigt op hetgeen, meer dan in 1859, als buitengewone uitgaaf voor 1860 wordt gevraagd.

Tegen de onderscheiding tusschen de gewone en buitengewone uitgaven worden in het verslag vele bedenkingen aangevoerd, waarvan de Minister de juistheid geenszins ontkennen zal, gelijk hij dan ook, zoowel in het vorige jaar als thans, getoond heeft daaraan geene *zeer* groote waarde te hechten. Maar wanneer nu in het verslag, met hem, wordt erkend dat het juist is wat hij beweert, dat onder de voorgedragen uitgaven zoodanige voorkomen, die inderdaad van buitengewonen aard zijn, dan zal men toch ook moeten erkennen dat het eenige doel, waarmede van de onderscheiding gewaagd wordt, reeds bereikt is: namelijk dat de aandacht wordt gevestigd op hetgeen, zoo de nood dwong, terstond voor inkrimping vatbaar is. Een aankoop van geweren, die begonnen is, kan niet plotseling gestaakt worden; een aangevangen werk moet voltooid worden. Maar zoo er geen toereikende middelen waren, zouden zulke uitgaven ten minste over een grooter getal jaren verdeeld kunnen en inmiddels geene nieuwe gelijksoortige werken ondernomen behoeven te worden.

§ 7. Het nemen van eenen algemeenen maatregel tot regeling der tractementen van de ambtenaren bij de departementen van algemeen bestuur heeft reeds meermalen een punt van overweging uitgemaakt en maakt dit ook nu nog uit. Doch het praktisch nut van dergelijken maatregel is nog niet voldoende bewezen kunnen worden. De regelen, vroeger dienaangaande gesteld, zijn niet altijd in het oog gehouden; van lieverlede ontstaat er echter grootere gelijkmatigheid, waardoor het nemen van eenigen algemeenen maatregel met der tijd welligt minder bezwaar zal ontmoeten.

HOOFDSTUK II. (*Hooge Collegiën van Staat enz.*)

Bij de Memorie van Beantwoording van het Voorloopig Verslag over het voorgaande dienstjaar is bereids door de Regering te kennen gegeven, dat eerst nadat de verbouwing van het Binnenhof zal zijn volbragt, de gelegenheid zal ontstaan om geschikte localen voor den Raad van State aan te wijzen. Overigens, nadat de vertrekken, vroeger bestemd voor het topographisch bureau, zijn ontruimd en ter beschikking van de Tweede Kamer gesteld, vermeent men dat althans voor 's hands, voor zooveel van de Regering afhankelijk is, op eene redelijke wijze in de behoefte is voorzien.

Evenzeer als der Kamer is 't het verlangen der Regering, dat de wet omtrent de zamenstelling en de bevoegdheid van den Raad van State spoedig tot stand kome. Het wetsontwerp zal dan ook nog in deze Zitting andermaal aan de overweging der wetgeving kunnen worden onderworpen.

Niet ten onregte wordt door verscheidene leden aangedrongen op de indiening der wet tot regeling van de comptabiliteit; ook bij de Regering bestaat de overtuiging van de noodzakelijkheid daarvan, doch de vele en aanhoudende werkzaamheden van dringender aard, waarmede het hoofd van het Departement van Finantiën is belast, heeft hem zijns ondanks tot hiertoe verhinderd, dit onderwerp in gezette overweging te nemen. De verzekering kan evenwel worden gegeven, dat het niet uit het oog wordt verloren. Overigens bestaat ook bij de Regering de meening, dat bij eene goede inrigting van de hier bedoelde wet, het getal ambtenaren bij de Algemeene Rekenkamer eene belangrijke vermindering zal kunnen ondergaan.

Sedert 1850 wordt de post voor wachtgelden op al de hoofdstukken der Staatsbegrooting (met uitzondering van het Iste en XIIde hoofdstuk) aangetroffen, omdat de noodzakelijkheid en billijkheid is erkend, dat ambtenaren, welke buiten hun toedoen buiten betrekking geraken, niet zonder vergelding voor bewezen diensten, waarvoor zij trouwens aan de schatkist hebben bijgedragen, kunnen worden verwijderd, en niet in de termen vallen der wet van 9 mei 1846 (Staatsblad n°. 24), te weten 40jarige dienst bij 65jarigen ouderdom. Die wachtgelden worden niet willekeurig verleend, maar zijn volgens het Koninklijk besluit van 2 julij 1849, n°. 55, aan dezelfde regelen als de pensioenen onderworpen, met dit onderscheid, dat niet minder dan de helft der genoten bezoldiging wordt toegekend, en wanneer de belanghebbende den ouderdom van 40 jaren niet bereikt heeft, alleen voor den tijd van vijf jaren. In den regel wordt geen wachtgeld verleend, dan voor zoover de verwijdering plaats heeft ten gevolge van maatregelen van bestuur en in zeer enkele gevallen wegens ongeschiktheid. De bevoegdheid om zulks te beoordeelen aan de hoofden der departementen van algemeen bestuur te ontnemen zou onraadzaam en niet in het belang van 's Rijks dienst zijn. De Regering meent het gevoelen van verscheidene leden, dat het verleenen van wachtgeld niet zelden een middel is om een ongeschikt ambtenaar gemakkelijk te kunnen verwijderen, [illegible] moeten bestrijden. Overigens vermindert het cijfer der wachtgelden telken jare, terwijl tot herplaatsing van eenmaal ontslagen ambtenaren niet altijd gelegenheid bestaat, omdat bij maatregelen van bestuur bijzonder opgelet wordt, de zoodanigen te verwijderen welke minder geschiktheid bezitten of reeds tot gevorderde jaren zijn gekomen.

HOOFDSTUK IX A (*Nationale Schuld*).

De bedenkingen, welke door enkele leden van ééne afdeeling tegen het in de laatste jaren hier te Lande gevolgde stelsel van schulddelging zijn in het midden gebragt, werden door de overige leden dierzelfde afdeeling naar het inzien der Regering zoo juist wederlegd, dat zij van hare zijde daarbij niets te voegen heeft dan de herinnering, dat in haar stelsel het amortiseren van Staatsschuld niet zóó zeer op den voorgrond behoort te staan, dat het uitvoeren van groote werken van erkend nut er door zoude worden belemmerd, veelmin belet.

Met eene zeldzame volharding wordt thans voor de vierde maal de aanmerking herhaald, dat de uitvoering der laatste amortisatie-wet te langzaam heeft plaats gevonden. Het antwoord op die aanmerking in het verslag gegeven wederlegt de aanmerking op nieuw voldingend. De Minister heeft er slechts dit bij te voegen, dat naar zijne overtuiging de uitvoering eener wet, waarbij een crediet wordt gegeven tot amortisatie van schuld, volkomen op ééne lijn staat met de uitvoering van alle andere wetten. De beperking, welke sommige leden daarin aan het uitvoerend gezag zouden willen opdringen, berust op geen enkelen wettelijken grond. Wat het verwijt betreft omtrent de weifeling, welke de Minister ten aanzien van de amortisatie aan den dag gelegd zou hebben, dit zou dan alleen gegrond kunnen zijn, indien het juist ware dat de *eenige* zorg der Regering daarheen moest strekken om te waken voor de vermindering van de schuld, en indien zij dus aan het bereiken van dat doel alle andere overwegingen moet opofferen, derhalve de oogen sluiten voor den invloed van alle omstandigheden die van haren wil onafhankelijk zijn. Men beoordeelt de zaak nu eenvoudig naar de uitkomst, en men *wil* niet inzien dat de uitkomst van de staatkundige verwikkelingen in den loop van dit jaar alle redelijke gissingen en berekeningen heeft doen falen.

De vraag, of de Staat zelf certificaten van nationale schuld zal uitgeven, maakt een punt van overweging uit bij het bewerken van een wetsontwerp nopens de grootboeken der nationale schuld, en zal dus eerlang ter sprake komen. Omtrent de toepassing van het stelsel van verjaring op de coupons, door administratiekantoren uitgegeven, is der Regering bij onderzoek gebleken dat, gesteld al dat de regtmatigheid der verjaring ten behoeve van den Staat bewezen kon worden, daartoe eene zoo uitgebreide en kostbare contrôle zou worden gevorderd, dat de baten van dien maatregel niet tegen de daaruit voortvloeijende lasten zouden kunnen opwegen. Er bestaat derhalve geen voornemen om op deze zaak terug te komen.

Het eindcijfer der eerste afdeeling van dit hoofdstuk was bij de aanbieding met een globaal bedrag van ƒ 265,000 verminderd wegens rente van kapitalen, die berekend worden na de zamenstelling van het wetsontwerp nog krachtens de wet van 30 april 18… (Staatsblad n.° 24) te zullen worden ingekocht. De juiste verdeeling daarvan over de betrokken artikelen werd tot de tegenwoordige beantwoording voorbehouden. Dienovereenkomstig wordt hierbij een gewijzigd wetsontwerp overgelegd. Het totaal der eerste afdeeling van het hoofdstuk is daarbij gebragt op ƒ 30,555,919.47½, terwijl het, met inbegrip der bewuste vermindering, aanvankelijk was voorgedragen tot ƒ 30,555,134.56½, zoodat tusschen de geraamde som van ƒ 265,000 en de werkelijk verkregen besparing slechts het geringe verschil bestaat van ƒ 784…

De kapitalen ingekocht uit de bij gemelde wet beschikbaar gestelde som van ƒ 10,000,000 bestaan in:

ƒ 8,167,900	2½ pcts.,	waarvan de rente is	ƒ 204,197
- 1,626,000	3 „	„ „ „ „	- 48,780
- 256,000	3½ „	„ „ „ „	- 8,960
- 3,052,300	4 „	„ „ „ „	- 122,092
- 424,000	4 „ (O. I.)	„ „ „ „	- 16,960

Deze rentebesparing van ƒ 400,989.50 heeft echter op de begrooting voor 1860 slechts eene vermindering ten gevolge van ƒ 398,870.09, omdat op die begrooting nog ƒ 2,119.41 is aan te wijzen ter zake van bij inkoop bijbetaalde renten, waarvan de vervalschijndag eerst in het jaar 1860 invalt.

Overigens is, ingevolge het daartoe bij de beantwoording van het Voorloopig Verslag nopens het Iste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1860 aan den dag gelegde voornemen, bij de IIde afdeeling van een bij de memorie van beantwoording gevoegd gewijzigd hoofdstuk de aanvankelijk voor amortisatie en aflossing van nationale schuld uitgetrokken som van ƒ 1,006,000 met ƒ 5,000,000 verhoogd en gebragt op ƒ 6,006,000.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.